

MAK

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

ISI 1

Nmalite ozi ọma jesus Kraist, Ọkpara Chineke.

- 2 Dika edeworo ya n'akwukwọ Aisaia onye-amuma, si, Le, Mu onwem nēzipu onye-ozim ka ọ ga n'iru gi, Onye gēmezi uzọ-gi;
- 3 Olu otù onye nēti nkpu n'ohia, si, Dozienu uzọ Onye-nwe-ayi, Me okporo-uzọ-Ya ka ha guzozie;
- 4 Jọn putara ihè, onye nēme baptism n'ohia, nēkwusa kwa baptism nchèghari inwe nbaghara nmehie.
- 5 Ala Judia nile na ndi Jerusalem nile nāpukuru ya; ọ neme kwa ha baptism n'osimiri Jôdan, ha nēkwuputa nmehie nile ha.
- 6 Jọn nēyi aji camel, nēke kwa akpukpō-ọkiké n'úkwù-ya, nēri kwa igurube na manu-añu nke ohia.
- 7 Ọ nēkwusa kwa, si, Onye kam ike nābia n'azum, Onye m'nērughị iruru ala itopu eriri akpukpō-ukwu-Ya abua.
- 8 Mu onwem jiri miri me unu baptism; ma Onye ahu geji Mọ Nsọ me unu baptism.
- 9 O rue na mbe ahu, Jesus siri na Nazaret nke Galili bia, Jọn we mee Ya baptism nime Jôdan.
- 10 Ngwa ngwa mbe O si na miri nārigo, Ọ huru elu-igwe ka ha nādowa, Ọ hu-kwa-ra Mọ Nsọ dika nduru ka Ọ nēfedakwası Ya:
- 11 olu we si n'elu-igwe ahu da, si, Gi onwe-gi bu Ọkparam M'huru n'anya, ihe-Gi dim ezi nma.
- 12 Ngwa ngwa Mọ Nsọ we chua Ya ba n'ohia.
- 13 O we nō n'ohia ọgu ubochi abua, Setan nānwa Ya; Ya na anu ọhia nile nō kwa; ndi-mo-zi nēje-kwa-ra Ya ozi.
- 14 Ma mbe arasiiri Jọn nye, Jesus biara na Galili, nēkwusa ozi ọma Chineke,
- 15 si, Oge ezuwo, ala-eze Chineke di kwa nso: chègharianu, kwe-kwa-nu n'ozi ọma.
- 16 Mbe Ọ nāga n'uṣo oké osimiri Galili, O we hu Saimon na Andru nwa-nne Saimon ka ha nāwuye úbú n'oké osimiri: n'ihi na ha bu ndi-ọkù.
- 17 Jesus we si ha, Bianu som n'azu, M'gēme kwa ka unu buru ndi-ọkù nākuta madu.
- 18 Ngwa ngwa ha we rapu ihe nile ha ji ebu azù, so Ya.
- 19 Mbe Ọ gara n'iru nke-ntà, O we hu Jemes nwa Zebedi, na Jọn nwa-nne-ya, ndi nō kwa n'uþo, nēkezi ihe ha ji ebu azù.
- 20 Ngwa ngwa O we kpó ha: ha we rapu nna-ha Zebedi n'uþo, ya na ndi-olu egoro ego, ha je so Ya n'azu.

- 21** Ha we ga ba na Kapanau; ngwa ngwa O we ba n'ulo-nzukọ-ha n'ubochi-izu-ike we nēzí ihe.
- 22** Ibobo ozizí-Ya we nwua ha n'aru: n'ihi na Ọ nēzí ha ihe dika O nwere ike, ọ bughi kwa dika ndi-ode-akwukwo.
- 23** Ngwa ngwa nwoke nke di n'aka mọ nādighi ọcha we nō n'ulo-nzukọ-ha; o we tisie nkpu ike,
- 24** si, Gini ka ayi na Gi nwekorọ, Jisus Onye Nazaret? ì biara ila ayi n'iyyì? Amataram gi Onye I bu, Onye Nsọ ahu nke Chineke.
- 25** Jisus we bara ya nba, si, Kpuchie ọnun-gi, si kwa nime ya puta.
- 26** Mọ ahu nādighi ọcha we se ya, were kwa oké olu kpọ nkpu, we si nime ya puta.
- 27** Ibobo we nwua ha nile n'aru, nke mere ka ha jurita onwe-ha, si, Gini bu nka? ozizí ọhu! ọ bu n'ike ka Ọ nēnye ọbuná ndi-mọ nādighi ọcha iwu, ha nānà kwa Ya nti.
- 28** Ngwa ngwa ewe kosa akukọ-Ya ebe nile n'ala dum di Galili gburugburu.
- 29** Ngwa ngwa, mbe ha putasiri n'ulo-nzukọ ahu, ha we ba n'ulo Saimon na Andru, ha na Jemes na Jon.
- 30** Ma nne nwunye Saimon nēdina n'aru-ọku; ngwa ngwa ha we gwa Ya okwu bayere nwanyi ahu:
- 31** O we jekuru ya, jide ya n'aka, palie ya; aru-ọku ahu we rapu ya, ọ nējere ha ozi.
- 32** Ma mbe o ruru anyasi, mbe anyanwu dara, ha nēkutara Ya ndi aru nādighi nma, na ndi mọ ojo ji
- 33** Obodo ahu dum we zuko n'ọnun-uzo.
- 34** O we me ka aru ọtutu madu di ike, bú ndi aru nādighi nma n'oria di iche iche, Ọ chupu kwa ọtutu ndi-mọ ojo; O kweghi kwa ndi-mọ ojo kwue okwu, n'ihi na ha matara Ya.
- 35** O we bilie n'isi-ututu, n'ezi abali, pua, je n'ebe bu ọhia, nō nēkpe ekpere n'ebe ahu.
- 36** Saimon na ndi ya na ha nō we ọbaso Ya;
- 37** ha we chọta Ya, si Ya, Madu nile nāchọ Gi.
- 38** O we si ha, Ka ayi ga ebe ọzọ n'obodo nile so nka, ka M'kwusa kwa n'ebe ahu; n'ihi na ọ bu ime nka ka M'putara.
- 39** O we ba n'ulo-nzukọ nile ha gazue na Galili dum, nēkwusa ozi ọma nāchupu kwa ndi-mọ ojo.
- 40** Onye-ekpenta we biakute Ya, nāriọ Ya, nēbu-kwa-ra Ya ikperè, nāsi kwa Ya, Ọ buru na I nāchọ, I puru ime ka m'di ocha.
- 41** O we nwe ọmiko, setipu aka-Ya, metu ya, si ya, Anamachọ; ka eme ka i di ọcha.
- 42** Ngwa ngwa ekpenta ahu we rapu ya, eme kwa ka ọ di ọcha.
- 43** O we dọ ya aka na nti nke-uku, we chupu ya ngwa ngwa,
- 44** si ya, Lezi anya ka i ghara igwa onye ọ bula okwu ọ bula: ma laba, were onwe-gi gosi onye-nchukwà-àjà, che kwa n'iru Chineke ihe bayere ime gi ka i di ọcha nke Moses nyere n'iwu, ka ọ buru ha àmà.
- 45** Ma ọ puru, malite ikwusazu ya, na ifesa okwu ahu, nke mere na O nweghi ike ọzọ ibà nime obodo n'iru ọra, kama Ọ nō n'azu obodo n'ebe bu ọhia: ha we si n'ebe nile nābiakute Ya.

Mbe O batara ọzọ na Kapanaum mbe ubochi ufodu gasiri, ewe nu na O no nime ulo.

2 Otutu madu we zukọ, nke mere na uzọ adighi ọzọ, é-è, ọbuná n'ọnụ-uzọ: O nāgwa kwa ha okwu Chineke.

3 Ha we bia, kutara Ya otù onye akuku-aru-ya nwuru anwu, nke madu anọ nēbu.

4 Mbe ha apughi ikuru ya biakute Ya n'ihi ịgwè madu, ha we kpupu elu ulo ebe O no: mbe ha gwupusiri ya, ha we buda ute nke onye akuku-aru-ya nwuru anwu nēdina.

5 Mbe Jisus huru okwukwe-ha O si onye ahu akuku-aru-ya nwuru anwu, Nwa, anābaghara gi nmehie-gi nile.

6 Ma ufodu n'etiti ndi-ode-akwukwo nānōdu ala n'ebe ahu, nātule kwa okwu n'obi-ha,

7 si, Gini mere Nwoke a nēkwu okwu otú a? O nēkwulu Chineke: onye puru ibaghara nmehie, ma-obughi otù Onye, bú Chineke?

8 Ngwa ngwa ebe Jisus mazuru nime mọ-Ya na ha nātule okwu nime onwe-ha otú a, O si ha, Gini mere unu nātule ihe ndia n'obi-unu?

9 Öle nke ka nfe, isi onye akuku-aru-ya nwuru anwu, Anābaghara gi nmehie-gi nile; ma-obju isi, Bilie, chiri ute-gi, jeghari kwa?

10 Ma ka unu we mata na Nwa nke madu nwere ike n'elu uwa ibaghara nmehie, (O si onye ahu akuku-aru-ya nwuru anwu),

11 M'si gi, Bilie, chiri ute-gi, la n'ulo-gi.

12 O we bilie, chiri ute-ya ngwa ngwa, pua n'iru ha nile; nke mere ka ibobo nwua ha nile n'aru, ha we to Chineke, si, O dighi mbe o bula ayi huru ya otú a.

13 O we pua ọzọ ga n'usọ oké osimiri; ịgwè madu ahu nile we nābiakute Ya, O nēzí kwa ha ihe.

14 Mbe O nāga, O hu Livai nwa Alfios, ka o nōduru n'ulø-ùtú, O si ya, Som. O we bilie, so Ya

15 O rue, na O nōduru na nri n'ulø-ya, ọtutu ndi ọna-utu na ndi-nmehie so-kwa-ra Jisus na ndi nēso uzọ-Ya nōdu na nri: n'ihi na ha di ọtutu, ha nēso kwa Ya.

16 Mbe ndi-ode-akwukwo di n'etiti ndi-Farisi huru na O nēso ndi-nmehie na ndi-ọna-utu ahu eri ihe, ha we si ndi nēso uzọ-Ya, Gini mere O nēso ndi-ọna-utu na ndi-nmehie ahu eri ihe?

17 Mbe Jisus nuru ya, O si ha, Nkpà dibia akpaghi ndi di ike, kama o nākpa ndi aru nādighi nma: abiaghdm ikpø ndi ezi omume, kama o bu ndi-nmehie.

18 Ndi nēso uzọ Jøn na ndi-Farisi nēbu kwa ọnụ: ha we bia, si Ya, N'ihi gini ka ndi nēso uzọ Jøn na ndi nēso uzọ ndi-Farisi nebụ ọnụ, ma ndi nēso uzọ-Gi adighi-ebu ọnụ?

19 Jisus we si ha, Umu-ndikom nke ulo anālu nwunye ọhu, ọ gābu na ha puru ibū ọnụ mbe ha na Onye nālu nwunye ọhu nānọ? ka oge ra ha na Onye nālu nwunye ọhu nānọ ha apughi ibū ọnụ.

20 Ma ubochi gābia, mbe agānapu ha Onye nālu nwunye ọhu, mbe ahu ka ha gēbu kwa ọnụ n'ubochi ahu.

21 O dighi onye o bula nēwere iberibe ákwà ọbuà ọhu dukota n'uwe ochie: eme otú a, nke kwesiri imechi ya nādøkapu ihe n'aru-ya, nke-ọhu nādøkapu n'aru nke-ochie, ndøka jøkariri njø aputa.

22 O dighi kwa onye o bula nābøye manya-vine ọhu na karama-akpukpø ochie: eme otú a, manya-vine gābawa karama-akpukpø ahu, manya-vine na karama-akpukpø ala kwa n'iýì: ma anābøye manya-vine ọhu na karama-akpukpø ọhu.

23 O rue, na O nāga n'etiti ubi ọka n'ubochi-izu-ike; ndi nēso uzọ-Ya we malite igho oko ọka mbe ha nāga.

- 24** Ndi-Farisi we si Ya, Le, gini mere ha nême n'uböchi-izu-ike ihe nözighi ezi n'iwu?
- 25** O we si ha, O dighi mbe o bulu unu guru ihe Devid mere, mbe o no na nkpa, mbe agu gu-kwa-ra ya, ya onwe-ya, na ndi soro ya?
- 26** Otú o batara n'ulo Chineke mbe Abaiata bu onye-isi-nchu-àjà, rie obe achicha aneche n'iru Chineke, nke nözighi ezi n'iwu ka erie, kama o bu nání ndi-nchu-àjà ka o ziri ezi, o we nye kwa ndi ya na ha yikø?
- 27** O we si ha, Emere uböchi-izu-ike n'ihi madu, emeghi madu n'ihi uböchi-izu-ike:
- 28** ya mere Nwa nke madu ji buru kwa Onye-nwe uböchi-izu-ike.

ISI 3

- 1** bà-kwa-ra ọzọ n'ulo-nzukø-ha; otù nwoke no kwa n'ebe ahu nke aka-ya kpönwuru akponwu.
- 2** Ha we nêche Ya, ma O gême ka aru-ya di ike n'uböchi-izu-ike; ka ha we bo Ya ebubo.
- 3** O we si nwoke ahu aka-ya kpönwuru akponwu, Bilie, puta n'etiti.
- 4** O we si ha, Ò ziri ezi n'iwu ime ezi ihe, ma-øbu ime ihe ojo, n'uböchi-izu-ike? ìzoputa ndu, ma-øbu ibu ebu? Ma ha kpuchiri ọnunha.
- 5** Mbe O lesiri ha anya gburugburu n'iwe, ebe o nêwuta Ya nke-uku, bú na anême ka obiha ma etili, O we si nwoke ahu, Setipu aka-gi. O we setipu ya: ewe me ka aka-ya di ka o di mbu.
- 6** Ndi-Farisi we pua, ngwa ngwa ha na ndi Herod we ọba ìzù megide Ya, ka ha gësi la Ya n'iyyì.
- 7** Jisus we wezuga Onwe-ya, Ya na ndi nëso uzø-Ya, je oké osimiri: oké ọtutu madu si na Galili soro: oké ọtutu madu si kwa na Judia,
- 8** si kwa na Jerusalem, si kwa n'Aidumia, na ofè Jødan, na buruburu Taia na Saidon, biakute Ya, mbe ha nuru ihe nile O nême, ka ha ra.
- 9** O we gwa ndi nëso uzø-Ya okwu, ka otù ubo ntà di nêche Ya n'ihi ìgwè madu ahu, ka ha ghara ikpañu Ya:
- 10** n'ihi na O mereri ka aru ọtutu madu di ike; ya mere na ha dagidere Ya ka ha metu Ya aka, ka ha ra, bú ndi ajo ọria di iche iche di n'aru.
- 11** Ọzø, mbe ọbula ndi-mø nädighi ọcha lere Ya anya, ha näda n'ala n'iru Ya, nëti nkpu, si, Gi onwe-gi bu Okpara Chineke.
- 12** O näbasi-kwa-ra ha nba ike, ka ha ghara ime ka O puta ìhè.
- 13** O we rigo n'ugwu ahu, kpo ha biakute Ya, bú ndi Ya onwe-ya chọrø: ha we jekuru Ya.
- 14** O we me ndikom iri na abua, ka Ya na ha we biri, ka O we nëzipu kwa ha ikwusa ozi ọma,
- 15** na inwe ike ichupu ndi-mø ojo:
- 16** Saimon ka O nyekwasiri aha Pita;
- 17** na Jemes nwa Zebedi, na Jøn nwa-nne Jemes; ha ka O nyekwasiri aha Boanajis, nke bu, Umu ébè-elü-igwe:
- 18** na Andru, na Filip, na Batolomiu, na Matiu, na Tomas, na Jemes nwa Alfiøs, na Tadiøs, na Saimon Kananaiøs,
- 19** na Judas Iskariot, onye ra-kwa-ra Ya nye. O we ba n'ulo.
- 20** Ìgwè madu we ọbakø ọzø, ya mere na ha apughi ọbuná iri nri.
- 21** Mbe ndi-ikwu-Ya nuru ya, ha we pua ijide Ya: n'ihi na ha näsi, Anya adighi Ya nma.

- 22** Ndi-ode-akwukwọ ndi si na Jerusalem ridata we si, O nwere Beelzebul; ha si kwa, N'ike onye-isi ndi-mọ ojo ka Ọ nāchupu ndi-mọ ojo.
- 23** O we kpọ ha biakute Ya, si ha n'ilu di iche iche, Sètan Si aña pu ichupu Setan?
- 24** Ọzo, ọ buru na ala-eze ekewa megide onwe-ya, ala-eze ahu apughi iguzo.
- 25** Ọ buru kwa na èzí-na-ulø ekewa megide onwe-ya, èzí-na-ulø ahu agaghi-apu iguzo.
- 26** Ọ buru kwa na Setan ebiliwo megide onwe-ya, we kewa, ọ pughi iguzo, kama o nwere ọgwugwu.
- 27** Ma ọ dighi onye ọ bula puru ibà n'ulø onye di ike, na ipunara ya ihe-ya nile, ma ọ buru na o bughi uzø ke onye ahu di ike abụ; mbe ahu ọ gāpunara kwa ya ihe di n'ulø-ya.
- 28** N'ezie asim unu, Na agābaghara umu madu nmehie-ha nile, na nkulu-ha, ka ha ra, bú nke ha gēji kwulu:
- 29** ma onye ọ bula nke gēkwulu Mọ Nso enweghi nbaghara rue mbe ebighi-ebi, ma nmehie ebighi-ebi nātuhi ya:
- 30** n'ihi na ha nāsi, O nwere mọ nādighi ọcha.
- 31** Nne-Ya na umu-nne-Ya abia kwa; ha we guzo n'ezí, zigara Ya ozi, nākpọ Ya.
- 32** Ìgwè madu nānø kwa Ya buruburu; ha we si Ya, Le, nne-Gi na umu-nne-Gi nō n'ezí nāchø Gi.
- 33** O we za ha, si, Ônye bu nnem na umu-nnem?
- 34** Mbe O lesiri ha anya buruburu, bú ndi nō Ya buruburu, Ọ si, Le, nnem na umu-nnem!
- 35** N'ihi na onye ọ bula nke gēme ihe Chineke nāchø, onye ahu bu nwa-nnem nwoke, na nwa-nnem nwanyi, na nnem.

ISI 4

Q we malite ọzø izí ihe n'uṣø oké osimiri. Oké ìgwè madu uku we zukø n'ebe Ọ nō, ya mere Ọ batara n'uṣø, we nōdu ala n'osimiri; ìgwè madu ahu nile we nō n'uṣø oké osimiri n'elu ala.

- 2** O we zí ha ọtutu ihe n'ilu di iche iche, si ha n'ozizí-Ya,
- 3** Nurunu: Le, ọgha-nkpuru puru ka ọ gha nkpuru:
- 4** o rue, mbe ọ nāgha, ufodu dara n'akuku uzø, anu-ufe we bia tuturie ha.
- 5** Nkpuru ọzø we da n'alà nkume, ebe ha nēnweghi ájá ri nne; ngwa ngwa ha we pulite, n'ihi na ha enweghi ájá di omimi:
- 6** ma mbe anyanwu wara, ha chanwua; ha we kpónwua, n'ihi na ha enweghi nkporogwu.
- 7** Nkpuru ọzø we da n'etiti ogwu, ogwu ahu we tolite, kpaþue ha, ha amighi kwa nkpuru.
- 8** Nkpuru ọzø we da n'alà di nma, ha we nāmi nkpuru, nētó nāba kwa uba; ha we mia, otù orú na iri, ọzø ọgu ato, ọzø ọgu ise.
- 9** O we si, Onye nwere nti inu ihe, ya nu.
- 10** Mbe nání Ya nō, ndi nō Ya buruburu na ndikom iri na abua ahu we juu Ya ilu ahu.
- 11** O we si ha, Ọ bu unu ka enyeworo ihe-omimi ala-eze Chineke: ma anēmire ndi nō n'ezí ihe nile n'ilu:
- 12** ka ha we hu n'ohuhu, ghara ihuta; ka ha we nu kwa n'onunu, ghara inuta; ka ha ghara ichighari mbe ọ bula, ewe gbaghara ha.
- 13** O we si ha, Ùnu amataghi ilu a? ùnu gési kwa aña mara ilum nile?
- 14** Ọgha-nkpuru nāgha okwu Chineke.
- 15** Ma ndia bu ndi nō n'akuku uzø ahu, ebe anāgha okwu ahu; ma mbe ọ bula ha nru,

ngwa ngwa Setan abia, we napu okwu nke aghaworo nime ha.

16 Otú ahu, ndia bu kwa ndi anāgha n'ebé nkume ahu, ndi, mbe o bulu ha nuru okwu ahu, ngwa ngwa ha were ọñù jide ya;

17 ma ha enweghi nkporogwu nime onwe-ha, kama ha nānō nwa oge; emesia, mbe nkpa bụ ma-ọbu nsobu putara n'ihi okwu ahu, ngwa ngwa ha ma n'onyà.

18 Ndi ozø bu kwa ndi anāgha n'etiti ogwu ahu; ndia bu ndi nuru okwu ahu,

19 ma nchebu nile nke oge a, na aghughø nke àkù, na nbata nke agu ihe di iche iche ozø, nākpa bụ okwu ahu, o we ghø ihe nāmighi nkpuru.

20 Ndi ahu bu kwa ndi aghara n'ala ahu di nma; ndi o bulu ndi nānu okwu ahu, we nara ya, we mia nkpuru, otù orú na iri, ozø ogu ato, ozø ogu ise.

21 O we si ha, Ànēbute oriøna ka adøba ya n'okpuru mbé', ma-ọbu n'okpuru ihe-ndina? ọ bughi ka adøba ya n'elu ihe-idøba-oriøna?

22 N'ihi na o dighi ihe ezoro ezo, ma-ọbughi ka ewe me ka o puta ìhè; o dighi kwa ihe emere ka o buru ihe ezoro ezo, kama o bu ka o we puta ìhè.

23 O buru na onye o bulu nwere nti inu ihe, ya nu.

24 O we si ha, Lezienu anya ihe unu nānu: ihe unu ji tù ihe ka agēji tìru unu: agēnye kari kwa unu.

25 N'ihi na onye nwere, onye ahu ka agēnye: onye nēnweghi kwa, ọbuná ihe o nwere ka agānapu ya.

26 O we si, o bu otu a ka ala-eze Chineke di, o di ka mbe madu tupuru nkpuru n'ala;

27 we raru ura teta kwa abali na ehihie, nkpuru ahu we pue tó kwa, onye ahu amaghi ka o si me.

28 Ala nāmi nkpuru site n'onwe-ya; mbu npute, emesia oko, emesia ọka kara aka n'oko.

29 Ma mbe o bulu nkpuru chara, ngwa ngwa o were mma-iwe-ihe-ubi webe, n'ihi na mbe owuwe-ihe-ubi abiawo.

30 O we si, Ayi gësi aña tunyere ala-eze Chineke? ma-ọbu n'lù gini ka ayi gātu ya?

31 O di ka nkpuru mustard, nke, mbe o bulu aghara ya n'ala, o bu ezie na o di ntà kari nkpuru nile di n'ala;

32 ma mbe o bulu aghara ya, o tó, ghø ihe bùkari ihe nile anāku n'ubi, o we waputa oké alaka; nke mere ka anu-ufe nile nke elu-igwe pu ino n'okpuru ñdò-ya.

33 O nēji kwa ọtutu ilu di otù a gwa ha okwu Chineke, dika ha puru inu ya:

34 ma asi na O jighi ilu O dighi-agwa ha okwu: ma mbe Ya na ha nọ iche O nākoro ndi nke Ya nēso uzø-Ya ihe nile.

35 N'ubøchi ahu, mbe o ruru anyasi, O we si ha, Ka ayi gabiga n'ofè ozø.

36 Ha we rapu ìgwè madu ahu, we kuru Ya, otù di, tiyere onwe-ha n'ubø ahu. Ubø ufodu ọzø di kwa nke nēso Ya.

37 Oké ajo ifufe we fe, ebili-miri we nāwubà n'uþø ahu, ya mere na miri nēju n'uþø ubu a.

38 Ma Ya onwe-ya nọ n'isi ubø, nàraru ura n'elu ohiri-isi: ha we kpote Ya, Si Ya, Onye-ozizí, Ò metughi Gi n'obi na ayi nàla n'iyì?

39 O we teta, bara ifufe nba, si kwa oké osimiri, Di jü, kpuchie ọnu-gi. Ifufe we febiè, oké ndaju we di.

40 O we si ha, Gini mere unu nātu ujø? ùnu akēnweghi okwukwe?

41 Ha we tua oké egwu, sirita onwe-ha, Ònye bu kwa onye a, na ọbuná ifufe na oké osimiri nāna Ya nti?

ISI 5

Ha we bia rue ofè ọzọ nke oké osimiri ahu, n'ala ndi Geresa.

- 2** Mbe Ọ putasiri n'uþo, ngwa ngwa nwoke nke di n'aka mọ nādighi ọcha we si n'ebe anēlì ozu zute Ya,
- 3** nwoke ahu nwere ebe-obibi-ya n'ebe ahu anēlì ozu: ọ dighi kwa onye ọ bulu puru ike ya abu ọzọ, ọbuná ma ewere nkporo;
- 4** n'ihi na ewereri nkporo-ukwu na nkporo ke ya ọtutu mþe, o we nyajipusia nkporo nile, kujisia nkporo-ukwu nile: ọ dighi kwa onye ọ bulu di ike imeju ya anya.
- 5** Mþe nile, abali na ehihie, o nēti kwa nkpu, were kwa nkume nēyikasi onwe-ya, n'ebe anēlì ozu na n'ugwu.
- 6** Mþe ọ huru Jesus n'ebe di anya, o we ბa ọsø, kpø isi ala nye Ya;
- 7** mþe o tisiri nkpu n'oké olu, o we si, Gini ka mu na Gi nwekþo, Jesus, Ọkpara Chineke Nke kachasi ihe nile elu? Ewerem Chineke ბa Gi iyí, emekpalam aru.
- 8** N'ihi na Ọ nāsi ya, Si nime nwoke a puta, gi mọ nādighi ọcha.
- 9** O we juu ya, Òle aha-gi? Ọ si Ya, Aham bu Legion; n'ihi na ayi di ọtutu.
- 10** Ọ we riøsie Ya ike ka Ọ ghara izipu ha n'ala ahu.
- 11** Ma oké ìgwè ezì di n'ebe ahu na nso ugwu ahu nāta nri.
- 12** Ha we riø Ya, si, Ziga ayi nime ìgwè ezì ahu, ka ayi we ba nime ha.
- 13** O we kwere ha. Ndi-mọ ahu nādighi ọcha we puta, je ba n'ìgwè ezì ahu: ìgwè ezì we nudà n'ebe ahu di nkputankpu dabà n'oké osimiri, ha ruru dika nnù ise; miri we ბaþue ha.
- 14** Ndi nāzù ha we ბalaga, kosa ya n'obodo ahu na n'ubi. Ha we bia ihu ihe ọ bu, bú nke emereri.
- 15** Ha we biakute Jesus, le onye ahu ndi-mọ ojo ji ka o nòduru ala, yiri uwe, uche-ya zu-kwa-ra okè, bú onye nwere legion ahu: ha we tua egwu.
- 16** Ndi huru ya we kþo ha otú emere onye ahu ndi-mọ ojo ji, na okwu ìgwè ezì ahu.
- 17** Ha we malite iriø Ya ka Ọ pua n'ókè-ala-ha.
- 18** Mþe Ọ nābà nime uþo, onye ahu ndi-mọ ojo jiri na mbu we riø Ya ka ya na Ya biri.
- 19** Ma O kweghi ya, kama Ọ si ya, La n'ulo-gi, lakuru ndi nke gi, kþo ha ihe nile, ka ha ra, bú nke Onye-nwe-ayí meworo gi, na otú O mere gi ebere.
- 20** O we je, malite ikwusa na Dekapolis ihe Jius mere ya, ka ha ra: o we ju madu nile anya.
- 21** Mþe Jius gasiri ọzọ n'uþo ahu n'ofè ọzọ, oké ìgwè madu we zukþ n'ebe Ọ nò: O we nò n'usø oké osimiri.
- 22** Otù nime ndi-isi ulo-nzukþ, aha-ya bu Jeairøs, we bia; mþe ọ huru Ya, o we da n'ala n'ukwu-Ya,
- 23** we riøsie Ya ike, si, Nwam nwanyi ntà nānwunyu anya: ariom I ka I bia bikwasi ya aka-Gi abua, ka ewe zoputa ya, o we di ndu.
- 24** O we so ya je; oké ìgwè madu we nēso Ya, ha nākpabu kwa Ya.
- 25** Otù nwanyi, nke nwere orùrù-þbara aro iri na abua,
- 26** nke hu-kwa-rari ọtutu ahuhu n'aka ọtutu dibia, mefusia ihe nile o nwere, ma ọ baghi ya urù ọ bulu, kama ọ jókaria ya njo,
- 27** ebe ọ nuru ihe nile banyere Jius, o we bia n'azu Ya n'etiti ìgwè madu ahu, we metu uwe-Ya aka.
- 28** N'ihi na ọ nāsi, Ọ buru na emetum nání uwe-Ya aka, agázoputam.

29 Ngwa ngwa isi ọbara-ya kọsia; o we mara n'aru-ya na emere ya ka aru di ya ike n'ajo ọria ahu.

30 Ngwa ngwa, ebe Jesus mazuru na ike nke nēsi nime Ya puta apuwori, O chigharia n'igwè madu ahu, we si, Ònye meturu uwem aka?

31 Ndi nēso uzọ-Ya we si Ya, I huwo ịgwè madu a ka ha nākpabu Gi, I nāsi kwa, Ònye meturum aka?

32 O we le anya gburugburu ka O hu nwanyi nke mere ihe a.

33 Ma nwanyi ahu, ebe ọ matara ihe emere ya-ri, ọ tua egwu, ma kwa jijiji, bia da n'iru Ya, gwa Ya ezi-okwu nile.

34 Ma O siri ya, Nwam nwanyi, okwukwe-gi azoputawo gi; la n'udo, si n'ajo ọria-gi nwe aru di ike.

35 Mbe O kpu okwu n'ọnlu, ha si n'ulo onye-isi ulo-nzukọ ahu bia, si, Nwa-gi nwanyi anwuruwo: gini mere i nēsobu Onye-ozizí a ọzọ kwa?

36 Ma Jisus añaghi nti n'okwu anēkwu, O si onye-isi ulo-nzukọ ahu, Atula egwu, kwere nání.

37 O kweghi kwa onye ọ bulu so Ya je, ma-ọbughi Pita, na Jemes, na Jọn nwa-nne Jemes.

38 Ha we bia ulo onye-isi ulo-nzukọ ahu; O we hu ùzù, na ọtutu madu ka ha nākwa ákwá nēti kwa nkpu nke-uku.

39 Mbe O batasiri, O we si ha, Gini mere unu nātu ùzù, nākwa kwa ákwá? nwatakiri ahu anwughi anwu, kama ọ nāraru ura.

40 Ha we chìa Ya ọchì. Ma mbe O chupusiri ha nile, O kuru nna nwatakiri ahu na nne-ya na ndi Ya na ha yikọ, we ba n'ebe nwatakiri ahu di.

41 O we jide nwatakiri ahu n'aka, si ya, Talita kumi; nke bu, ma asugharia ya, Nwa-abogho ntà, asim i, Bilie.

42 Ngwa ngwa nwa-abogho ntà ahu we bilie, jeghari kwa; n'ihi na ọ ƙara aro iri na abua. Ngwa ngwa ibobo we nwubiga ha nile ókè n'aru

43 O we gwasie ha ike ka onye ọ bulu ghara imara nka: O we si ka enye ya ihe-oriri.

ISI 6

O we si n'ebe ahu pua; O we bia n'ala nke aka Ya; ndi nēso uzọ-Ya so kwa Ya.

2 Mbe ubochi-izu-ihe ruru, O we malite izi ihe n'ulo-nzukọ-ha: mbe ha nuru Ya ibobo we nwua ọra madu n'aru, ha si, Òle ebe ka Nwoke a nwere ihe ndia? ha si kwa, Gini bu amam-ihe enyere Nwoke a? òle isi ọlu ike di otú a aluru n'aka-Ya?

3 Nwoke a, O bughi onye-òkà ahu, nwa Meri, na nwa-nne Jemes, na Joses, na Judas, na Saimon? umu-nne-Ya ndinyom, hè anoghi kwa n'ebe a n'etiti ayi? Ewe me ka ha ma n'onyà n'aru Ya.

4 Jisus we si ha, Onye-amuma abughi onye adighi-asopuru, ma-ọbughi n'ala nke aka ya, na n'etiti ikwu-ya, na n'ulo-ya.

5 O pughi kwa ilu ọlu di ike ọ bulu n'ebe ahu, ma-Ọbughi na O bikwasiri ndi-nriaria ole-na-ole aka-Ya abua, we me ka aru di ha ike.

6 Ekweghi-ekwe-ha we ju Ya anya. O nējeghari kwa obodo ntà nile ha buruburu nēzí ihe.

7 O we kpọ ndi-ozì iri na abua ahu biakute Ya, O we malite izipu ha abua abua; O nye-kwa-ra ha ike n'ebe ndi-mọ nādighi ọcha no;

8 O we nye ha iwu ka ha ghara iwere ihe ọ bulu n'ije-ha, ma-Ọbughi nání nkpa-n'aka; ka

ha ghara iwere obe achicha, ma-øbu àkpà, ma-øbu ego n'ihe-økiké-ha;

9 ma ka ha je nèyi akpukpo-ukwu sandal: O si ha, Unu eyi-kwa-la uwe-ime abua.

10 O we si ha, Ebe ọ bulu unu gābà n'ulo, nogide n'ulo ahu rue mþe unu putara n'ebe ahu.

11 Ma ebe ọ bulu nke nānaraghi unu nke-øma, ebe ha anughi kwa okwu-unu, mþe unu nāpu n'ebe ahu, tichapu ájá di n'okpuru ukwu-unu ka ọ buru ha àmà.

12 Ha we pua, kwusa ka madu chègharia.

13 Ha nāchupu kwa ọtutu mþ ojo, were kwa manu olive te ọtutu ndi-nriaria, we me ka aru di ha ike.

14 Herod, bú eze, we nu, n'ihi na aha-Ya putara ìhè: o we si, Jòn onye nême baptism, emewo ka o si na ndi nwuru anwu bilie, n'ihi nke à ka ike ndia nālusi ọlu ike na Ya.

15 Ma ndi ọzø si, O bu Elaija. Ndi ọzø si kwa, O bu onye-amuma, dika otù nime ndi-amuma.

16 Ma mþe Herod nuru ya, ọ si, Jòn, onye mu onwem bipuru isi-ya, emere onye ahu ka o si n'ønwu bilie.

17 N'ihi na Herod onwe-ya zipururi jide Jòn, we ke ya abu n'ulo-nkpþorø n'ihi Herodias, nwunye Filip nwa-nna-ya: n'ihi na ọ luru ya na nwunye.

18 N'ihi na Jòn nāsi Herod, O zighi gi ezi n'iwu inwe nwunye nwa-nna-gi.

19 Ma Herodias dobere ya iwe n'obi, ọ chø-kwa-ra iþu ya; ma ọ pughi;

20 n'ihi na Herod nātu egwu Jòn, ebe ọ matara na ọ bu nwoke nke bu onye ezi omume na onye di nsø, ọ nèdebe kwa ya nke-øma. Ọzø, mþe ọ nuru okwu-ya, ọ nèchè uche nke-uku; o were kwa obi-utø nānu ya.

21 Ma mþe ubochi di oghere ruru, mþe Herod siri nri-anyasi na ncheta-ømumu-ya nye ndi-amadi-ya, na ndi-øchi-agha, na ndi-isi nke Galili;

22 mþe nwa-nwanyi Herodias onwe-ya bata-kwa-ra, te egwú, o we tø ha utø, bú Herod na ndi ya na ha nānødu na nri; eze we si nwa-abøghø ntà ahu, Riøm ihe ọ bulu i nāchø, na m'gènye gi ya.

23 O we ñuara ya iyi, si, Ihe ọ bulu i gāriøm, m'gènye gi ya, rue nkera nke ala-ezem.

24 O we pua, si nne-ya, Gini ka m'gāriørø onwem? O we si, Isi Jòn onye nême baptism.

25 O were ọsø bata ngwa ngwa n'ebe eze ahu nø, we riø, si, Anamachø ka i nyem isi Jòn Baptist n'økwa ubu a.

26 O we wuta eze ahu n'obi nke-uku; ma n'ihi iñu-iyi-ya nile, na n'ihi ndi nöduru na nri, ọ chøghi iju ya.

27 Ngwa ngwa eze we zipu onye-agha nèche nche, nye ya iwu ibaute isi-ya: o we je we bipu isi-ya n'ulo-nkpþorø,

28 we bute isi-ya n'økwa, nye ya nwa-abøghø ntà ahu; nwa-abøghø ntà ahu we nye ya nne-ya.

29 Mþe ndi nèso uzø-ya nuru ya, ha we bia bûru ozu-ya, tøþø ya n'ílì.

30 Ndi-øzi Jìsus we zukø n'ebe Jìsus nø; ha we kþø Ya ihe nile, ka ihe ha mere ra, ka ihe ha ziri ra kwa.

31 O we si ha, Unu onwe-unu bia ichè n'ebe bu ọchia, ka unu zuru ike nke-ntà. N'ihi na ọtutu madu nābia nāla kwa, oghere adighi kwa ha ọbuná iri ihe.

32 Ha we je n'uþø-ha iche rue ebe bu ọchia.

33 Ma ọtutu madu huru ha mþe ha nèje, ha mata-kwa-ra ha, we si n'obodo ahu nile þakøta n'ebe ahu n'ukwu ala, buru ha uzø.

34 O we puta, hu oké ìgwé madu, O we nwe ọmiko n'aru ha, n'ihi na ha di ka aturu nènweghi onye nāzù ha: O we malite izí ha ọtutu ihe.

- 35** Mbe chi nēji nbu a, ndi nēso uzō-Ya we biakute Ya, si, Ebe a bu ọhia, chi nēji kwa ubu a:
- 36** zilaga ha, ka ha we je n'ubi na obodo ntà nile buruburu, zuru onwe-ha ihe ha géri.
- 37** Ma Ọ zara, si ha, Unu onwe-unu nye ha ihe ka ha rie. Ha we si Ya, Àyi gēe izuta oþe achicha nke ọgu shilling iri, nye ha ka ha rie?
- 38** O si ha, Òþe achicha ole ka unu nwere? jenu, le. Mbe ha mara, ha si, Ise, na azù abua.
- 39** O we gwa ha ka madu nile nòdu ala n'òtù di iche iche n'elu ahiihia ndu.
- 40** Ha we nòdu ala n'ahiri di iche iche, ọgu ise ọgu ise, na ọgu abua na iri ọgu abua na iri.
- 41** O we nara oþe achicha ise na azù abua ahu, le anya n'elu-igwe, gozie ha, nyawa oþe achicha ahu; O we nēnye ndi nēso uzō-Ya ka ha debe ha n'iru ndi ahu; O we kère ha nile azù abua ahu.
- 42** Ha nile we rie, afø ju-kwa-ra ha.
- 43** Ha we tutukø iberibe nile, njuputa nkata iri na abua, na nke azù abua ahu.
- 44** Ma ndi riri oþe achicha ise ahu bu nnù ndikom iri na nnù abua na ọgu iri.
- 45** Ngwa ngwa o we rugide ndi nēso uzō-Ya ka ha ba n'uþo-ha, buru Ya uzō gabiga n'ofè ọzø na Betsaida, mbe Ya onwe-ya nēzilaga ìgwè madu ahu.
- 46** Mbe O kelesiri ha, O jere n'ugwu ahu ikpe ekpere.
- 47** Mbe o ruru anyasi, uþo ahu we di n'etiti oké osimiri, nání Ya onwe-ya nò kwa n'ala.
- 48** Mbe Ọ huru ha ka ha nādóþu onwe-ha n'onyinya-uþo-ha, n'ihi na ifufe nēfegide ha, O we biakute ha dika nche nke-anø n'abali, nēje ije n'elu oké osimiri; O we chø igabiga ha:
- 49** ma mbe ha huru Ya ka Ọ nēje ije n'elu oké osimiri, ọ di ha ka Ọ bu mọ, ha we tisie nkpu ike:
- 50** n'ihi na ha nile huru Ya, obi we lọ ha miri. Ma Ọ kpayere ha uka ngwa ngwa, si ha, Nwenu obi-ike: ọ bu Mu; unu atula egwu.
- 51** O we rigokuru ha n'uþo; ifufe we febiè: ibobo we nwubiga ha ókè n'aru ri nne n'onwe-ha;
- 52** n'ihi na ha aghotaghi ọlu ebube nke oþe achicha ise, kama emererí ka obi-ha me etili.
- 53** Mbe ha gabigasiri, ha bia rue ala rue Genesaret, tanye uþo-ha n'ala.
- 54** Mbe ha putara n'uþo, ngwa ngwa ọra we mazu Ya,
- 55** we þaghari n'ala ahu dum, malite ibughari ndi aru nādighi nma n'ute-ha, n'ebe ha nuru na Ọ nò.
- 56** Ebe ọ bula Ọ batara, n'obodo ntà, ma-þbu n'obodo, ma-þbu n'ubi, ha we nātøþo ndi aru-ha nādighi ike n'oma-ahia, ha nāriø kwa Ya ka ha metu ọbuná ọnu-ọnu uwe-Ya aka: ewe zoputa ha, ka ha ra, bú ndi meturu Ya aka.

ISI 7

- H**a we zukø n'ebe Ọ nò, bú ndi-Farisi, na ufodu nime ndi-ode-akwukwo, ndi siri na Jerusalem bia,
- 2** ndi hu-kwa-ra na ufodu nime ndi nēso uzo-Ya nēri nri-ha n'aka ruru árú, nke ahu bu, aka anākwoghi akwo.
- 3** N'ihi na ndi-Farisi, na ndi-Ju nile, ọ buru na ha akwochaghi aka-ha, ha adighi-eri ihe, n'ihi na ha nējide ozizí nke ndi-okenye nyere ha n'aka idebe:
- 4** ọzø, mbe ha si n'ahia lata, ọ buru na ha efesaghi onwe-ha miri, ha adighi-eri ihe: ọtutu ihe ọzø di kwa, nke ha natara ijide, dika ime iko, na ite, na ihe ọla, baptism.

- 5** Ndi-Farisi na ndi-ode-akwukwọ we juu Ya, si, N'hi gini ka ndi nēso uzō-Gi nējeghi ije dika ozizí ndi-okenye nyere ayi n'aka idebe, ma ha nēri nri-ha n'aka ruru árú?
- 6** Ma Ọ siri ha, Aisaia buru amuma nke-ọma n'isi unu ndi-iru-abua, dika edeworo ya n'akwukwọ nsø, si, Ndi nka nāsopurum n'eþubere-önü-ha, Ma obi-ha di anya n'ebe M'nø.
- 7** Ma ha nēbirim isi ala n'efu, Nēzí ihe madu nyere n'iwu ka ha buru ozizí-ha.
- 8** Unu nārapu ihe Chineke nyere n'iwu, jide kwa ozizí madu nyere n'aka-unu idebe.
- 9** O we si ha, Unu nāju ihe Chineke nyere n'iwu nke-ọma, ka unu we debe ozizí nke enyere n'aka-unu idebe.
- 10** N'hi na Moses siri, Sopuru nna-gi na nne-gi; na, Onye kwujorø nna ma-ọbu nne, ya nwua ọnwu ahu:
- 11** ma unu onwe-unu nāsi, Ọ buru na madu si nna-ya ma-ọbu nne-ya, Ihe ọ bulu i géritari n'akam bu Kọban, isi-ya bu, Ihe enyere Chineke;
- 12** unu ekweghi ya ọzo ka o mere nna-ya ma-ọbu nne-ya ihe ọ bulu:
- 13** nême okwu Chineke ka ọ buru ihe-efu site n'ozizí enyere unu n'aka idebe, nke unu nyere madu n'aka idebe: ọtutu ihe di otú a ka unu nême kwa.
- 14** O we kpø ìgwè madu ahu ọzø biakute Ya, Ọ si ha, Nurunu okwum, unu nile, ghøta-kwa-nu:
- 15** ọ dighi ihe ọ bulu di madu n'ihe nke puru imeru ya, ma ọ buru na ọ ba nime ya: kama ihe si nime madu puta bu ihe nēmeru madu.
- 16** Ọ buru na onye ọ bulu nwere nti inu ihe, ya nu.
- 17** Mбе Ọ ghara ìgwè madu ahu ba n'ulo, ndi nēso uzō-Ya we juu Ya isi ilu ahu.
- 18** O we si ha, Ùnu onwe-unu di kwa otú a ka ndi nēnweghi nghøta? Ùnu atugharighi uche-unu, na ihe ọ bulu nke si n'ihe ba nime madu, na ọ pughi imeru ya,
- 19** n'hi na ọ bàghi n'obi-ya, kama n'afo-ya, o we pua n'ulo-ñsi? O kwuru nka, ka O me ka ihe-oriri nile di ọcha.
- 20** O we si, Ihe nke si nime madu puta, nke ahu nēmeru madu.
- 21** N'hi na n'ime, bú n'obi madu, ka èchichè nile jorø njo si aputa, ikwa-iko nile, ori nile, ibu-madu nile,
- 22** ikwa-iko nile nke ndikom nwere nwunye na ndinyom nwere di, anya-uku nile, ajo ihe nile, aghughø, agu ikwa-iko, ajo anya, nkulu, npakø, enweghi-uche:
- 23** ajo ihe ndia nile nēsi nime madu aputa, ha nēmeru madu.
- 24** O we si n'ebe ahu bilie, je n'ókè-ala Taia na Saidon. O we ba n'ulo, Ọ chøghi kwa ka onye ọ bulu mara: ma apughi izota Ya.
- 25** Ma ngwa ngwa otù nwanyi, nke nwa-ya nwanyi nke-ntà nwere mọ nādighi ọcha, ebe ọ nru ùdé-Ya, ọ bia da n'ala n'ukwu-Ya.
- 26** Ma nwanyi ahu bu onye-Grik, buru onye Sairo-Finisia n'omumu-ya. O we kpere Ya ka Ọ chupu mọ ọjø ahu n'aru nwa-ya nwanyi.
- 27** O we si ya, Kwe ka afø buru uzø ju umu: n'hi na ọ dighi nma inara nri umu tupuru umu-nkita.
- 28** Ma ọ zara, si Ya, E, Onye-nwe-ayi: ọbuná umu-nkita n'okpuru table nēri irighiri ufodu na nri umu ntà.
- 29** O we si ya, N'hi okwu a laba; mọ ọjø ahu apuwo n'aru nwa-gi nwanyi.
- 30** O we la n'ulo-ya, hu nwatakiri-ya na atoþorø ya n'elu ihe-ndina-ya, hu kwa na mọ ọjø ahu apuwori.
- 31** O si-kwa-ra n'ókè-ala Taia pua ọzø, we gabiga n'etiti Saidon, si n'etiti ókè-ala Dekapolis, rue oké osimiri Galili.

32 Ha we kutara Ya otù onye nti chiri, nke nāsu kwa nsu; ha we riọ Ya ka O bikwasi ya aka-Ya.

33 O we si n'igwè madu ahu kupu ya iche, we tiye nkripsi-aka-Ya na nti-ya abua, bu kwa ọnụ-miri, metu ire-ya;

34 O we le anya n'elu-igwe, sua udè, si ya, Efata, nke isi-ya bu, Ghere oghe.

35 Nti-ya abua we ghere oghe, ekiye ire-ya tópu kwa, o we kwuzi okwu.

36 O we gwasie ha ike ka ha ghara igwa onye ọ bu: ma ka ọ ra, bú otú Ya onwe-ya gwasiri ha ike, otú a ka ha nēkwusa kari ya nke-uku.

37 Ibobo nwubiga-kwa-ra ha ókè n'aru, ha si, O mewo ihe nile nke-oma: Ọ nēme ọ buná ndi nti chiri ka ha nu ihe, me kwa ndi nāpughi ikwu okwu ka ha kwue.

ISI 8

Na mbe ahu, mbe oké ìgwè madu di kwa ọzọ, mbe ha nēnweghi kwa ihe ha géri, Ọ kpọrọ ndi nēso uzọ-Ya ka ha biakute Ya, si ha,

2 Enwerem ọmiko n'aru ìgwè madu a, n'ihi na Mu na ha nogidere ubochi ato ubu a, ha enweghi kwa ihe ha géri:

3 ọ buru kwa na ezilagam ha n'ulo-ha n'ọnụ efu, ha gāda #mbà n'uzọ; ufodu nime ha si kwa n'ebe di anya bia.

4 Ndi nēso uzọ-Ya we za Ya, si, Ole ebe ka madu gēsi pu inwe obei achicha inyeju ndia afọ nime ọhia ebe a?

5 O we juu ha, si, Ùnu nwere obei achicha ole? Ha we si, Asa.

6 O we gwa ìgwè madu ahu ka ha nodu ala: O we nara obei achicha asa ahu; mbe O kelesiri ekele, Ọ nyawa ha, we nēnye ndi nēso uzọ-Ya, ka ha debe n'iru ha; ha we debe ha n'iru ìgwè madu ahu.

7 Ha nwe-kwa-ra azù ntà ole-na-ole: O we gózie ha, si ka edebe kwa ndia n'iru ha.

8 Ha we rie, afọ ju kwa ha: ha we tutukọ iberibe fôduru, abo asa.

9 Ma ndi ahu ra ka nnù iri: O we zilaga ha.

10 Ngwa ngwa Ya na ndi nēso uzọ-Ya we ba n'uþo-ha, bia n'akuku Dalmanuta.

11 Ndi-Farisi we puta, malite iju Ya ajuju, nāchọ ihe-iriba-ama n'aka-Ya site n'elu-igwe, n'inwa Ya.

12 O we sua udè nke-uku na mọ-Ya, si, Gini mere ọþo a nāchọ ihe-iriba-ama? n'ezie asim unu, Agaghi-enye ọþo a ihe-iriba-ama.

13 O we rapu ha, ba kwa n'uþo ọzọ, we gabiga n'ofè ọzọ.

14 Ha we chezo iwere obei achicha; ha enweghi kwa n'aka-ha nime uþo ihe kariri otù obei achicha.

15 O we gwasie ha ike, si, Nēlenu anya, lezienu anya ihe ndi-Farisi, bú ihe nēko achicha, na ihe Herod, bú ihe nēko achicha.

16 Ha we nēkwurita n'etiti onwe-ha, si, Ọ bu n'ihi na ayi enweghi obei achicha.

17 Ebe Jisus mara ya Ọ si ha, Gini mere unu nēkwurita n'onwe-unu, n'ihi na unu enweghi obei achicha? ùnu akātugharighi uche, ùnu akāghotaghi kwa? èmerekobi-unu etili?

18 Unu ahughi uzọ mbe unu nwere anya? ùnu anughi kwa ihe mbe unu nwere nti? ùnu echetaghi kwa?

19 Mbe M'nyawara obei achicha ise nye nnù madu iri na nnù abua na ọgu iri, ñkata ole juputara n'iberibe ka unu bulitere? Ha si Ya, Iri na abua.

- 20** Mбе M'nyawara asa nye nnù madu iri, ìberibe juputara abo ole ka unu tutukorø? Ha we si Ya, Asa.
- 21** O we si ha, Ùnu akaghøtaghi?
- 22** Ha we bía na Betsaida. Ha we kutara Ya onye-ìsì, riø Ya ka O metu ya aka.
- 23** O we jide onye-ìsì ahu n'aka, duputa ya n'obodo ntà ahu; mbe Ø busara ya ounu-miri n'anya, bikwasi kwa ya aka-Ya abua, O we juu ya, si, Ø di ihe i huru?
- 24** O we le anya n'elu, si, Ahurum madu; n'ihi na ahurum ha dika osisi, ha nējeghari.
- 25** Mbe ahu O bikwasiri aka-Ya abua n'anya-ya ọzø; o we legide anya, eme kwa ka anya-ya di ka ha di na mbu, o we hucha ihe nile.
- 26** O we zilaga ya n'ulo-ya, si, Abàla ọbuná n'obodo ntà nke à.
- 27** Jisus we pua, Ya na ndi nēso uzø-Ya, ba n'obodo ntà nile nke Sisaria Filipi: mbe ha no n'uzø O we juu ndi nēso uzø-Ya, si ha, Onye ka madu nāsi na Mu onwem bu?
- 28** Ha we gwa Ya, si, Jøn Baptist: ndi ọzø si kwa, Elaija; ma ndi ọzø si, Otù nime ndi-amuma.
- 29** Ya onwe-ya we juu ha, si, Ma ọ bu onye ka unu onwe-unu si na Mu bu? Pita we za, si Ya, Gi onwe-gi bu Kraist ahu.
- 30** O we dø ha aka na nti ka ha ghara igwa onye ọ bulu okwu bayere Ya.
- 31** O we malite izí ha, na Nwa nke madu aghaghi ihu ọtutu ahuhu, na ndi-okenye na ndi-isi-nchu-àjà na ndi-ode-akwukwø aghaghi kwa iju Ya, na aghaghi iþu Ya, na Ø ghaghi kwa isi n'ọnwu bilie mbe ubochi ato gasiri.
- 32** O nēkuwa kwa, okwu ahu. Pita we kuru Ya nye n'aru, malite ibara Ya nba.
- 33** Ma mbe O chighariri, hu ndi neso uzø-Ya, Ø bara Pita nba si, Ga n'azum, Setan: n'ihi na i dighi-atukwasi uche-gi n'ihe Chineke, kama ọ bu n'ihe madu.
- 34** O we kpø ìgwè madu ahu, ha na ndi nēso uzø-Ya, ka ha biakute Ya, Ø si ha, Ø buru na onye ọ bulu achø ka o som n'azu, ya ju onwe-ya, buli kwa obe-ya, nēsokwam.
- 35** N'ihi na onye ọ bulu nke nāchø izoputa ndu-ya, ọ gëtufu ya; ma onye ọ bulu nke gëtufu ndu-ya n'ihim na n'ihi ozi ọma nkem, ọ gāzoputa ya.
- 36** N'ihi na ùrù gini ka ọ bara madu, irita elu-uwa dum n'urù, ewe napu ya ndu-ya?
- 37** N'ihi na ìhe-nbanwe gini ka madu gëji ƙanwe ndu-ya?
- 38** N'ihi na onye ọ bulu ihere Mu onwem na okwum nile gëme n'ọbo a nke nākwa iko, nke nēmehie kwa, ihere onye ahu gëme kwa Nwa nke madu, mbe Ø gābia n'ebube nke Nna-Ya, Ya na ndi mo-ozø-Ya di nsø.

ISI 9

- O** we si ha, N'ezie asim unu, Na n'etiti ndi guzoro nso ufodu di n'ebe a, ndi nāgaghi-edetu ọnwu ire ma-oli, rue mbe ha gāhu ala-eze Chineke ka ọ biaworo n'ike.
- 2** Mbe ubochi isi gasiri Jisus chiru Pita na Jøn tiyere Onwe-ya, O kuru ha rigo n'ugwu di elu we pua iche, nání ha: O we nwogha n'iru ha:
- 3** uwe-Ya nile we nēnwupu, nācha oké ucha; dika onye ọ bulu nke nēme ka ákwà di ocha n'uwa nāpughi ime ka ha di ọcha.
- 4** Ewe me ka ha hu Elaija na Moses: ha na Jisus nēkwurita kwa okwu.
- 5** Pita we za, si Jisus, Rabai, ọ di nma ka ayi no n'ebe a: ka ayi ma kwa ulo-ikwū ato; ka otù diri Gi, ka otù di-kwa-ra Moses, ka otù di-kwa-ra Elaija.
- 6** N'ihi na ọ maghi ihe ọ gāza; n'ihi na ha nātu oké egwu.

- ⁷ Igwe-oji we bia kpuchie ha: olu we si n'igwe-oji ahu puta, si, Onye a bu Ọkparam M'huru n'anya: nurunu okwu-Ya.
- ⁸ Na mberede, mbe ha lere anya buruburu, ha ahughi onye ọ bulu ozø, ma-obughi nání Jisus, Ya na ha.
- ⁹ Mbe ha si n'ugwu ahu nárida, O we gwasie ha ike ka ha ghara ikorø onye ọ bulu ihe ha hururi, ma-obughi mbe Nwa nke madu gësiwori na ndi nwuru anwu bilie.
- ¹⁰ Ha we jide okwu ahu, nájurita onwe-ha ihe isi-na-ndi-nwuru-nawu-bilie bu.
- ¹¹ Ha we juu Ya, si, Ndi-ode-akwukwø si aña kwu na Elaija aghaghi ibu uzø bia?
- ¹² O we si ha, Ọ bu ezie na Elaija bu uzø bia, nême kwa ka ihe nile di ka ha di na mbu: èsiwo kwa aña ede okwu a bayere Nwa nke madu n'akwukwø nsø, na Ọ gāhu ọtutu ahuhu, eme kwa Ya ihe-efu?
- ¹³ Ma asim unu, na Elaija abiawo, ha me-kwa-ra ya ka ihe ha chøro ra, dika edeworo okwu bayere ya n'akwukwø nsø.
- ¹⁴ Mbe ha biakutere ndi nēso uzø-Ya, ha we hu oké ìgwè madu ka ha no ha buruburu, ha hu kwa ndi-ode-akwukwø ka ha náju ha ajuju.
- ¹⁵ Ngwa ngwa ibobo we nwua ìgwè madu ahu nile si-ike n'aru, mbe ha huru Ya, ha we bakuru Ya, kele Ya.
- ¹⁶ O we juu ha, si, Àjuju gini ka unu náju ha?
- ¹⁷ Otù nwoke we si n'igwè madu ahu za Ya, si, Onye-ozizi, ekutaram I nwam nwoke, nke nwere mọ nādighi-ekwu okwu;
- ¹⁸ ebe ọ bulu o jidere ya, o we tie ya n'ala: ọ násu kwa ufufu n'ọnlu, nāta kwa ikekere-ezé, nāta kwa aru: m'we gwa ndi nēso uzø-Gi ka ha chupu ya; ma ba enweghi ike.
- ¹⁹ O we za ha, si, Unu ọbo nēnweghi okwukwe, rùe ole mbe ka Mu na unu gānø? rùe ole mbe ka M'gānagide unu? unu kutaram ya.
- ²⁰ Ha we kuru ya biakute Ya: mbe ọ huru Ya, ngwa ngwa mọ ahu we sesie ya ike; o we da n'ala, nātu, násu kwa ufufu.
- ²¹ O we juu nna-ya, si, Ò ruru ole mbe ihe a meworo ya? O we si, Site na nwata.
- ²² Ọtutu mbe ọ tubà-kwa-ra ya n'óku na nime miri, ila ya n'iyyì: ma ọ buru na I puru ime ihe, hwe ọmiko n'aru ayi, nyere ayi aka.
- ²³ Ma Jisus siri ya, Ọ buru na I puru! Onye nke kwere puru ime ihe nile.
- ²⁴ Ngwa ngwa nna nwatakiri ahu tiri nkpu, si, Ekwem; nyere ekweghi-ekwem aka.
- ²⁵ Ma mbe Jisus huru na ìgwè madu nābakota, Ọ bara mọ ahu nādighi ọcha nba, si ya, Gi mọ nādighi-ekwu okwu na nke nti chirí, Mu onwem nēnye gi iwü, si nime ya puta, abà-kwa-la nime ya ozø.
- ²⁶ Mbe o tisiri nkpu, sesi kwa ya ike, o we puta: nwa ahu we di ka ozu; ya mere ndi ka nime ha si, Ọ nwuruwo.
- ²⁷ Ma Jisus jidere ya n'aka, palie ya elu; o we bilie.
- ²⁸ Mbe Ọ batara n'ulo-ha, ndi nēso uzø-Ya we juu Ya iche, si, Gini mere ayi onwe-ayi apughi ichupu mọ ahu?
- ²⁹ O we si ha, Aha mọ nka apughi iputa site n'ihe ọ bulu, ma-obughi site n'ekpere.
- ³⁰ Ha we si n'ebe ahu pua, gabiga n'etiti Galili; Ọ chøghi kwa ka onye ọ bulu mara.
- ³¹ N'ihi na Ọ nēzí ndi nēso uzø-Ya ihe, si ha, Anárara Nwa nke madu nye n'aka madu, ha gēbu kwa Ya; mbe ebusiri Ya, Ọ gësi n'ònwu bilie mbe ubochi atø gasiri.
- ³² Ma ha aghøtaghi okwu ahu, ha nātu kwa egwu iju Ya.
- ³³ Ha we bia rue Kapanaum: mbe Ọ no, n'ulo-ha O we juu ha, si, Gini ka unu nēkwurita n'uzø?

- 34** Ma ha kpuchiri ọn̄u-ha: n'ihi na ha nārurita uka n'uzo onye ka ibe-ya n'etiti ha.
- 35** O we nōdu ala, kpō ndi-ozi iri na abua ahu; O we si ha, O buru na onye ọ bulu nācho ka ọ buru onye-isi, ọ gābu onye-ikpe-azu n'etiti unu nile, na onye nējere unu nile ozi.
- 36** O we kuru nwatakiri debe ya n'etiti ha: mbē O kusiri ya n'aka-Ya, O si ha,
- 37** Onye ọ bulu nke gānara otù nime umu-ntakiri di otú a n'aham nke-ọma, ọ bu Mu onwem ka O nānara nke-ọma: onye ọ bulu nke nānara kwa Mu nke-ọma, ọ bughi Mu ka ọ nānara nke-ọma, kama ọ bu Onye ziterem.
- 38** Jōn siri Ya, Onye-ozizí, ayi huru otù onye ka ọ nāchupu ndi-mo ojo n'aha-Gi: ayi we ọbochie ya, n'ihi na ọ dighi-eso ayi.
- 39** Ma Jisus siri, Unu eþochila ya: n'ihi na ọ dighi onye ọ bulu nke gālu ọlu di ike n'aham, nke gāpu kwa ikwujom ọsoso.
- 40** N'ihi na onye nādighi-emegide ayi diri ayi.
- 41** N'ihi na onye ọ bulu nke gēkuru otù iko miri nye unu ñua, n'ihi na unu bu ndi nke Kraist, n'ezie asim unu, na ọ gaghi-etufu ugwo-olu-ya ma-oli.
- 42** Ozø, onye ọ bulu nke gēme otù nime ndi ntà ndia ndi kwerenu ka ọ ma n'onyà, ọ gāka ya nma ma ewere nkume-igwe-nri nke inyinya-ibu nādokpughari kwuba ya n'olu, tubà ya n'oké osimiri.
- 43** Ozø ọ buru na aka-gi eme gi ka i ma n'onyà, bipu ya: o di gi nma ibà na ndu n'olusi, kari inwe aka-gi abua ba n'oku ala-mo, n'oku anyughi-anyu;
- 44** ebe ikpuru-ha nādighi-anwu, ọku-ha adighi-anyu kwa anyu.
- 45** Ọ buru kwa na ukwu-gi eme gi ka i ma n'onyà, bipu ya: ọ di gi nma ibà na ndu na ngwuro, kari inwe ukwu-gi abua atubà gi n'oku ala-mo;
- 46** ebe ikpuru-ha nādighi-anwu, ọku-ha adighi-anyu kwa anyu.
- 47** Ọ buru kwa na anya-gi eme gi ka i ma n'onyà, tupu ya: ọ di gi nma ibà n'ala-eze Chineke nēnwe otù anya, kari inwe anya abua atubà gi n'oku ala-mo;
- 48** ebe ikpuru nke nēri ha nādighi-anwu, ọku anyughi kwa anyu.
- 49** N'ihi na agēji ọku ọba onye ọ bulu nnú.
- 50** Nnú di nma: ma ọ buru na nnú etufuwo uto-ya, gini ka unu gēji me ya ka ọ di uto? Nwenu nnú nime unu, unu na ibe-unu di kwa n'udo.

ISI 10

- O** we si n'ebe ahu bilie, bia n'ókè-ala Judia, ya na ofè ọzø nke Jōdan: ìgwè madu nile we zukø ọzø n'ebe O nō; ka O siri eme, O we nēzí ha ihe ọzø.
- 2** Ndi-Farisi we biakute Ya, juu Ya, si, Ò ziri ezi n'iwu ka nwoke rapu nwunye-ya? nānwa Ya.
- 3** O we za, si ha, Gini ka Moses nyere unu n'iwu?
- 4** Ha we si, Moses kwere ka ede akwukwø nkewa, ka arapu kwa ya.
- 5** Ma Jisus siri ha, N'ihi obi-etili-unu ka o dere unu iwu a n'akwukwø.
- 6** Ma site na nmalite òkikè uwa, Nwoke na nwanyi ka O mere ha.
- 7** N'ihi nka ka nwoke gēji rapu nna-ya na nne-ya, rapara n'aru nwunye-ya;
- 8** ha abua ewe ghø otù anu-aru: ya mere ha abughi kwa madu abua ọzø, kama ọ bu otù anu-aru.
- 9** Ya mere, ihe Chineke kekötara, madu atosala.
- 10** N'ulo ndi nēso uzø-Ya we juu Ya ajuju okwu a ọzø.

11 O we si ha, Onye ọ bulu nke gārapu nwunye-ya, lulu kwa nwunye ọzọ, ọ nākwa iko megide ya:

12 ọ buru kwa na nwanyi onwe-ya arapu di-ya, lulu kwa di ọzọ, ọ nākwa iko.

13 Ha we kutara Ya umu-ntakiri, ka O we metu ha aka: ma ndi nēso uzọ-Ya bara ha nba.

14 Ma mbe Jesus huru ya, iwe were Ya nke-uku, Ọ si ha, Kwenu ka umu-ntakiri biakutem; unu ebochila ha: n'ihi na ala-eze Chineke bu nke ndi di otú a.

15 N'ezie asim unu, Onye ọ bulu nke nāgaghi-anara ala-eze Chineke dika nwatakiri, ọ gaghi-abà nime ya ma-oli.

16 O we kuru ha n'aka-Ya, bikwasi ha aka-Ya abua, we gózie ha nke-oma.

17 Mbe ọ nāpu n'użo, otù onye we ƙakuru Ya, ƙuru Ya ikperè, juu Ya, si, Ezi Onye-ozizí, gini ka m'gême ka m'we keta ndu ebighi-ebi?

18 Ma Jisus siri ya, Gini mere i nākpom ezi onye? ọ dighi onye ọ bulu bu ezi onye ma-obughi otù Onye, bú Chineke.

19 I matawo ihe nile enyere n'iwu, Ebula madu, Akwala iko, Ezula ori, Abala àmà ugha, EmeEbula madu, Sopuru nna-gi na nne-gi.

20 Ma ọ siri Ya, Onye-ozizí, ihe ndia nile ka m'ribara ama site n'okorobia.

21 Ma mbe Jisus lere ya anya Ọ hu ya n'anya, si ya, Otù ihe fôduru gi ime: laba, re ka ihe i nwere ra, nye ndi-oþeye, i gënwe kwa àkù n'elu-igwe: bia kwa, som.

22 Ma iru-ya ƙaruru n'okwu a, o we la na nwuta: n'ihi na ọ bu onye nwere ihe ri nne.

23 Jisus we le anya buruburu, si ndi nēso uzọ-Ya, Le otú ọ diri ndi nwere àkù ike ibà n'ala-eze Chineke!

24 Ma ibobo okwu-Ya nile nwuru ndi nēso uzọ-Ya n'aru. Ma Jisus za-kwa-ra ọzọ, si ha, Umum, le otú ọ diri ha ike ibà n'ala-eze Chineke, bú ndi wereworo obi-ha tukwasi n'àkù!

25 Ọ dikariri camel nfé igabiga n'anya àgìgá, kari ọgaranya ibà n'ala-eze Chineke.

26 Ma ibobo nwubigara ha ókè n'aru, ha sirita onwe-ha, Onye kwa ka apuru izoputa?

27 Jisus lere ha anya, si, N'ebe madu nō ọ bu ihe anāpughi íme, ma ọ bughi n'ebe Chineke nō n'ihi na apuru ime ihe nile n'ebe Chineke nō.

28 Pita malitere isi Ya, Le, ayi onwe-ayi rapuru ihe nile, ayi esowo kwa Gi.

29 Jisus siri, N'ezie asim unu, Ọ dighi onye ọ bulu nke rapuru ulo, ma-øbu umu-nne-ndikom, ma-øbu umu-nne-ndinyom, ma-øbu nne, ma-øbu nna, ma-øbu umu, ma-øbu ubi, n'ihim, na n'ihi ozi ọma nkem,

30 ma-obughi na ọ gānata ọgu ise ọgu ise ubu a n'oge a, ulo, na umu-nne-ndikom, na umu-nne-ndinyom, na nne, na umu, na ubi, ha na nsobu; ọ gānata kwa ndu ebighi-ebi n'oge nke nābia.

31 Ma ọtutu ndi bu uzọ gābu ndi-ikpe-azu; ndi-ikpe-azu gābu kwa ndi bu uzọ.

32 Ma ha nō n'użo, nārigoro Jerusalem; Jisus we nāga n'iru ha: ibobo nwu-kwa-ra ha n'aru; ma ndi nēso Ya nātu egwu. O we kuru ndi-ozí iri na abua ahu tiyere Onwe-ya ọzọ, malite igwa ha ihe nile gaje ime Ya,

33 si, Le, ayi nārigoro Jerusalem; agārara kwa Nwa nke madu nye n'aka ndi-isi-nchu-àjà na ndi-ode-akwukwó; ha gāma kwa Ya ikpe ọnwu, rara Ya nye n'aka ndi mba ọzọ:

34 ha gême kwa Ya ihe-ochi, busa Ya ọnlu-miri, pia Ya ihe, ƙue Ya: Ọ gēsi kwa n'ọnwu bilie mbe ubochi ato gasiri.

35 Jemes na Jòn, bú umu Zebedi, we biakute Ya, si Ya, Onye-ozizí, ayi nāchọ ka I mere ayi ihe ọ bulu ayi gāriø Gi.

36 O we si ha, Gini ka unu nāchọ ka M'mere unu?

37 Ha we si Ya, Me ayi ka ayi nōdu, otù n'aka-nri-Gi, otù n'aka-ekpe, n'ebube-Gi.

- 38** Ma Jisus siri ha, Unu amataghi ihe unu nāriø. Ùnu puru iñu iko ahu nke Mu onwem nāñu? ma-øbu ka eme unu baptism ahu dika anēme Mu onwem?
- 39** Ha we si Ya, Ayi puru. Jisus we si ha, Iko Mu onwem nāñu ka unu gañu; baptism nke anēme Mu onwem ka agēme kwa unu:
- 40** ma inødu n'aka-nrim ma-øbu n'aka-ekpem abughi nkem inye: kama ọ diri ndi edoziworo ya.
- 41** Mþe ndi-ozi iri fþoduru nuru ya iwe we malite iwe ha nke-uku n'ihi Jemes na Jon.
- 42** Jisus we kpþ ha biakute Ya, si ha, Unu amatawo na ndi aguru ibu ndi-isi nke mba nile ọzø nēme ha dika ndi nwe ha; ndi uku ha nāchi kwa ha.
- 43** Ma ọ dighi otú a n'etiti unu: kama onye ọ bulu nke nāchø ka eme ya onye uku n'etiti unu, ọ gābu onye nējere unu ozi:
- 44** ọzø, onye ọ bulu nke nāchø ka ọ buru onye-isi n'etiti unu, ọ gabu orù unu nile.
- 45** N'ihi na Nwa nke madu Onwe-ya abiaghi ka ejere Ya ozi, kama ka O je ozi, ka O were kwa ndu-Ya nye ka ọ buru ihe-nþaputa n'ønødu øtutu madu.
- 46** Ha we bia rue Jeriko: mþe O nāputa na Jeriko, Ya na ndi nēso uzø-Ya na oké ìgwè madu, nwa-nwoke Timiøs, bú Bâtimiøs, onye-aririø kpuru ìsì, nānødu n'akuku uzø.
- 47** Mþe ọ nuru na ọ bu Jisus Onye Nazaret, o we malite íti nkpu, na isi, Nwa Devid, Jisus, merem ebere.
- 48** Øtutu madu we bara ya nba, ka o kpuchie ọnu-ya: ma o tikariri nkpu nke-uku, si, Nwa Devid, merem ebere.
- 49** Jisus we guzo, si, Kþonu ya. Ha we kpþ onye-ìsì ahu, si ya, Nwe obi ike: bilie, O nākþo gi.
- 50** O we chifu uwe-ya, zolio, biakute Jisus.
- 51** Jisus we za ya, si, Gini ka i nāchø ka M'mere gi? Onye-ìsì ahu we si ya, Rabonai, ka eme ka m'hu uzø.
- 52** Jisus we si ya, Laba; okwukwe-gi azoputawo gi. Ngwa ngwa ewe me ka ọ hu uzø, o we nēso Ya n'uzø.

ISI 11

- M**be ha nābiaru Jerusalem nso, rue Betfagi na Betani nso, n'uzø ugwu Olive, o we ziga madu abua n'etiti ndi nēso uzø-Ya,
- 2** si ha, Jenu n'obodo ntà nke di na ncherita-iru unu: ngwa ngwa mþe unu nābà nime ya, unu gāhu nwa-inyinya-ibu elibeworo, nke madu ọ bulu akānokwasighi; topunu ya, sekputa ya.
- 3** Ọ buru kwa na onye ọ bulu si unu, Gini mere unu nēme nka? sinu, O di Onye-nwe-ayi nkpa; ngwa ngwa O gēzighachi ya n'ebe a ọzø.
- 4** Ha we je, hu nwa-inyinya-ibu elibere n'ønu-uzø n'èzí n'amá; ha we topu ya.
- 5** Ufþdu nime ndi guzoro n'ebe ahu we si ha, Ùnu nēme gini, nātopu nwa-inyinya-ibu ahu?
- 6** Ha we gwa ha okwu dika Jisus kwuru: ha we rapu ha.
- 7** Ha we sekputara Jisus nwa-inyinya-ibu ahu, wukwasí ya uwe-ha; O we nökwasí ya.
- 8** Øtutu madu we tusa uwe-ha n'uzø; ndi ọzø akwukwø osisi, nke ha þubitara n'ubi.
- 9** Ndi naga n'iru, na ndi nēso, nēti nkpu, si, Hosanna; Onye agoziri agozi ka Onye ahu bu Nke nābia n'aha Onye-nwe-ayi:
- 10** Ihe agoziri agozi ka ala-eze bu nke nābia, ala-eze nke nna-ayi Devid: Hosanna n'ebe

kachasi ihe nile elu.

11 O we ba Jerusalem, n'ulo uku Chineke; mbe O lesiri ihe nile anya buruburu, ebe o bu mbe anyasi ubu a, O we pua je Betani, Ya na ndi-ozu iri na abua ahu.

12 N'echi-ya, mbe ha putara na Betani, agu guru Ya.

13 Mbe O huru osisi fig n'ebe di anya nke nwere akwukwo ndu, O bia, ma ebe o di otu a O gahu ihe n'elu ya: ma mbe O biaruru ya aru, O hughi ihe o bulu ma-obughi akwuwu ndu: n'ihi na o bughi oge nkpuru fig.

14 O we za, si ya, Onye o bulu eri-kwa-la nkpuru ozu si n'elu gi puta ebighi-ebi. Ndi neso uzo-Ya we nu ya.

15 Ha we bia rue Jerusalem: O we ba n'ulo uku Chineke, malite ichupu ndi nere na ndi nazu n'ulo uku Chineke, O we kpue table nile nteke ndi nabanwe ego iru, na oche nile nke ndi nere nduru;

16 O kweghi kwa ka onye o bulu buru ihe gabiga n'etiti ulu uku Chineke.

17 O we zi ihe, si ha, Edeghi ya n'akwukwo nsu, si, Agakpo ulom ulo ekpere mba nile? ma unu onwe-unu emewo ya oba ndi napunara madu ihe.

18 Ndi-isi-nchu-ajà na ndi-ode-akwukwo we nu ya, ha we nacho uzo ha gesi la Ya n'iyi: n'ihi na ha natu egwu Ya, n'ihi na ibobo ozizi-Ya nwuru igwe madu nile n'aru.

19 Mbe o bulu o ruru anyasi O nesi n'obodo apu.

20 Mbe ha naga n'ututu, ha we hu osisi fig ahu na o kpionwururi site na nkporogwu.

21 Pita we cheta, si Ya, Rabai, le, osisi fig nke I buru onu akponwuwo.

22 Jisus we za, si ha, Nwenu okwukwe Chineke.

23 N'ezie asim unu, Onye o bulu nke gashi ugwu a, Ka ewelie gi, tuba gi nime oké osimiri; nke naganhi-enwe obi abua, kama o kwere na ihe o n'ekwu neme; o gadiri ya.

24 Ya mere M'ji si unu, Ihe nile, ka ha ra, bu nke unu n'ekpe n'ekpere riq kwa, kwenu na unu anatawo ha, ha gadiri unu.

25 Ozu, mbe o bulu unu guzoro n'ekpe ekpere, bagharanu, ma o buru na unu nwere ihe o bulu megide onye o bulu; ka Nna-unu Nke bi n'elu-igwe we baghara kwa unu ndahie nile unu.

26 Ma o buru na unu onwe-unu abaghaghagi, Nna-unu Nke bi n'elu-igwe agaghi-abaghara unu ndahie nile unu.

27 Ha we bia rue Jerusalem ozu: mbe O n'ejehari n'ulo uku Chineke, ndi-isi-nchu-ajà na ndi-ode-akwukwo na ndi-okenye we biakute Ya;

28 ha we si Ya, O bu n'aha ike gini ka I neme ihe ndia? ma-obju onye nyere Gi ike a ka I we me ihe ndia?

29 Ma Jisus siri ha, Mgaju unu otu okwu, unu zakwam, emesia Mgagwa unu aha ike M'ji eme ihe ndia.

30 Baptism nke Jon, o sitere n'elu-igwe, ma-obju na o sitere n'aka madu? zanum.

31 Ha we kwurita n'etiti onwe-ha, si, O buru na ayi asi, O sitere n'elu-igwe; O gasi, N'ihi gini kwa ka unu n'ejighi kwe ya?

32 Ma ayi gashi kwa, O sitere n'aka madu? ha natu egwu ndi-Ju: n'ihi na madu nile guru Jon na o bu onye-amuma n'ezie.

33 Ha we za Jisus, si, Ayi amataghi. Jisus we si ha, Mu onwem agaghi-agwa kwa unu aha ike M'ji eme ihe ndia.

O we malite igwa ha okwu n'ilu. Otù onye kuru ubi-vine, o ịa ya ogige gburugburu, gwu kwa ebe inara manya agāzochapu na nkpuru-vine, o wu-kwa-ra ulo-elu, were kwa ya tiye n'aka ndi-olu-ubi, we je ala ọzo.

- 2** O we zigara ndi-olu-ubi ahu otù orù n'oge igho nkpuru, ka ọ nata n'aka ndi-olu-ubi nkpuru ufodu n'ubi-vine-ya.
- 3** Ha we jide ya, pia ya ihe, zilaga ya n'aka efu.
- 4** Ọzọ kwa o we zigara ha orù ọzọ; ha we tiwa isi onye ahu, me ya ihe-ihere.
- 5** O we ziga onye ọzọ; ha we ịue onye ahu: na ọtutu ndi ọzọ; ha nāpia ufodu ihe, nēbu kwa ufodu.
- 6** O nwere otù onye fōduru, bú ọkpala ọ huru n'anya: o zigara ya ikpe-azu jekuru ha, si, Ha gāsopuru ọkparam.
- 7** Ma ndi-olu-ubi ahu siritara onwe-ha, Nka bu onye-nketa; bianu, ka ayi ịue ya, ihe-nketa-ya gābu kwa nke ayi.
- 8** Ha we jide ya, ịue ya, tupu ya n'azu ubi-vine ahu.
- 9** Gini kwa ka onye-nwe ubi-vine ahu gēme? ọ gābia, la ndi-olu-ubi ahu n'iỵì, were kwa ubi-vine ahu nye ndi ọzo.
- 10** Ùnu agughi ọbuná ihe a edeworo n'akwukwọ nsọ; Nkume nke ndi nēwu ulo juru, Nke ahu ka emere isi nkuku ulo:
- 11** Ọ bu n'aka Onye-nwe-ayi ka nka sitere, Ọ bu kwa oké ọlu n'anya-ayi?
- 12** Ha we chọ uzọ ijide Ya; ma ha turu egwu ịgwè madu ahu; n'ihi na ha mara na Ọ turu ilu a imegide ha; ha we rapu Ya, la.
- 13** Ha we zigara Ye ufodu nime ndi-Farisi na ndi Herod, ka ha we nwude Ya n'okwu.
- 14** Ha we bia, si Ya, Onye-ozizí, ayi amatawo na I bu onye ezi-okwu, na I dighi-aso kwa onye ọ bula anya: n'ihi na I dighi-ele madu anya n'iru, kama I nēzi uzọ Chineke n'ezi-okwu: ọ ziri ezi n'iwu itu ụtú nye Sisa, ma-ọbu na ọ zighi ezi?
- 15** Àyi gātu, ma-ọbu na ayi agaghi-atu? Ma ebe Ọ matara iru-abua-ha; Ọ si ha, Gini mere unu nānwam? wetaram otù shilling, ka M'hu ya.
- 16** Ha we weta ya. Ọ si ha, Ònye nwe onyinyo a na ihe a edekwasiri ya? Ha si Ya, Sisa nwe.
- 17** Jesus we si ha, Nyeghachinu Sisa ihe nke Sisa, nyeghachi-kwa-nu Chineke ihe nke Chineke. O we ju ha nile anya nke-uku bayere Ya.
- 18** Ndi-Sadusi, ndi si na nbilite-n'ọnwu adighi, we biakute Ya; ha we juu Ya, si,
- 19** Onye-ozizí, Moses dere akwukwọ nye ayi, si, Ọ buru na nwa-nne-nwoke onye ọ bula anwua, rapu nwunye n'azu, ma ọ rapughi nwa, ka nwa-nne-ya nwoke kuru nwunye-ya, me ka nkpuru toputara nwa-nne-ya.
- 20** Umu-nne-ndikom asa di: nke-mbu luru nwunye, we nwua nārapughi nkpuru;
- 21** nke-abua we kuru ya, nwu kwa, ọ rapughi kwa nkpuru n'azu; nke-atọ otú ahu kwa:
- 22** ndikom asa ahu arapughi nkpuru. N'ikpe-azu ha nile nwanyi ahu nwu-kwa-ra.
- 23** Na nbilite-n'ọnwu, nwùnye onye n'etiti ha ka ọ gābu? n'ihi na ha asa nwere ya na nwunye.
- 24** Jesus siri ha, Ọ bughi n'ihi nka ka unu ji hie uzọ, na unu amataghi ihe edeworo n'akwukwọ nsọ, ma-ọbu ike Chineke?
- 25** N'ihi na mbe ha gēsi na ndi nwuru anwu bilie, ha alughi nwunye, enyeghi kwa ha n'olulu-di; kama ha di ka ndi-mo-ozi di n'elu-igwe.
- 26** Ma n'okwu bayere ndi nwuru anwu, na anēme ka ha si n'ọnwu bilie; ùnu agughi

n'akwukwọ Moses, n'ebe edere okwu bayere Osisi ntà, otú Chineke gwara ya, si, Mu onwem bu Chineke nke Abraham, na Chineke nke Aisak, na Chineke nke Jekob?

27 Ọ bughi Chineke nke ndi nwuru anwu, kama Ọ bu nke ndi di ndu: unu onwe-unu nēhie uzọ nke-uku.

28 Otù onye nime ndi-ode-akwukwọ bia-kwa-ra, we nu ka ha nājurita onwe-ha ajuju, ma ebe ọ matara na Ọ zarari ha nke-ọma, ọ juu Ya, si, Òle nke bu nke-mbu n'ihe nile enyere n'iwu?

29 Jisus zara, si, Nke-mbu bu, Nuru, Israel; Onye-nwe-ayi, bú Chineke-ayi, Onye-nwe-ayi bu otù:

30 i gāhu kwa Onye-nwe-ayi, bú Chineke-gi, n'anya, site n'obi-gi dum, site kwa na nkpuru-obi-gi dum, site kwa n'uche-gi dum, site kwa n'ike-gi dum.

31 Nke-abua bu nke à, I gāhu onye-abata-obi-gi n'anya dika onwe-gi. Ọ dighi ihe ozo enyere n'iwu nke dikariri ndia.

32 Ode-akwukwọ ahu we si Ya, Onye-ozizi, n'ezie I kwuru nke-ọma na Ọ bu otù; ọ dighi kwa chi ọzọ di ma-ọbughi Ya:

33 na ihu Ya n'anya site n'obi-gi dum, site kwa na nghoṭa-gi dum, site kwa n'ike-gi dum, na ihu onye-abata-obi-gi n'anya dika onwe-gi, ọ kachasi àjà-nsuresi-ọku nile na àjà ọzọ nile nke-uku.

34 Mbè Jisus huru na ọ zara dika onye nwere uche, O si ya, I noghi ebe di anya n'ala-eze Chineke. Ma ọ dighi onye nwere anya-ike site na mbè ahu iju Ya ajuju.

35 Jisus we za, mbè Ọ nēzi ihe n'ulo uku Chineke, si, Ndi-ode-akwukwọ si aña kwu na Kraist ahu bu nwa Devid?

36 Devid onwe-ya siri nime Mọ Nsọ, Onye-nwe-ayi siri Onye-nwem, Nọdu ala n'aka-nrim, Rue mbè M'gēdo ndi-iro-Gi ka ihe-nbjakwası-ukwu nke ukwu-Gi abua.

37 Devid onwe-ya nākpọ Ya Onye-nwe-ya; òle ebe O si buru kwa Nwa-ya? Oké ìgwè madu ahu we were obi-utø nu okwu-Ya.

38 N'ozizi-Ya Ọ si kwa, Lezienu anya ndi-ode-akwukwọ, ndi nāchọ ijeghari n'uwe-nwuda, na inara ekele n'ọma-ahia nile unu,

39 na isi oche nile n'ulo-nzukọ-unu, na isi ọnọdu nile n'oriri nile unu:

40 ndi nēripiat ulo ndinyom di-ha nwuru, nēkpe kwa ogologo ekpere ka madu we hu ha anya; ndia gēnwe ezi ọmuma-ikpe gabigara ókè kari ndi ọzo.

41 O we nọdu n'ulo uku Chineke na ncherita-iru ebe anēdebe ùtú anātu, O we nēle otù ìgwè madu nātubà ego n'ebe ùtú ahu: ọtutu ndi bu ọgaranya nātubà kwa ri nne.

42 Otù nwayi, bú obenye, nke di-ya nwuru, we bia, tubà ego ntà abua, nke mere otù farthing.

43 O we kpọ ndi nēso uzọ-Ya ka ha biakute Ya, Ọ si ha, N'ezie asim unu, Nwanyi a, bú obenye, nke di-ya nwuru, ọ tubàra kari ndi nile nātubà nime ebe ùtú ahu:

44 n'ihi na ha nile sitere n'inwebiga-àkù-ókè-ha tubà; ma nwanyi ahu sitere n'uko-ya tubà ka ihe nile nke o nwere ra, bú ihe dum o ji biri.

ISI 13

Mbe Ọ nāputa n'ulo uku Chineke, otù onye n'etiti ndi nēso uzọ-Ya we si Ya, Onye-ozizí, le aha nkume na aha owuwu-ulø ndia bu!

2 Jisus we si Ya, ì huru oké owuwu-ulø ndia? Agaghi-arapu otù nkume ma-oli n'ebe a n'elu nkume-ibe-ya, nke anāgaghi-akwatu n'ala.

- ³ Mbe O nānōdu n'elu ugwu Olive na ncherita-iru ulu uku Chineke, Pita na Jemes na Jon na Andru we juu Ya iche, si,
- ⁴ Gwa ayi, òle mbe ihe ndia gābu? gini gābu kwa ihe-iriba-ama mbe o bulu agaje imezu ihe ndia nile?
- ⁵ Ma Jisus malitere isi ha, Lezienu anya ka onye o bulu ghara iduhie unu.
- ⁶ Ọtutu madu gābia n'aham, si, Mu onwem bu Ya; ha gēduhie kwa ọtutu madu.
- ⁷ Ma mbe o bulu unu gānu okwu agha di iche iche na akukọ agha di iche iche, unu atula ujọ: ihe ndia aghaghi iputa; ma ọgwugwu ihe nile akērughị.
- ⁸ N'ihi na mba gēbili imegide mba ọzọ, ala-eze gēbili kwa imegide ala-eze ọzọ: ala-omajiji gādi n'ebe di iche iche; oké unwu di iche iche gādi: ihe ndia bu nmalite ihe-n bụ.
- ⁹ Ma unu onwe-unu lezie anya n'onwe-unu: n'ihi na ha gārara unu nye n'aka nnokọ-ikpẹ di iche iche; n'ulo-nzukọ di iche iche ka agāpia kwa unu ihe; n'iru ndi-isi na ndi-eze ka unu gēguzo kwa n'ihim, iburu ha àmà.
- ¹⁰ Aghaghi kwa ibu uzọ kwusa ozi ọma nkem n'iru mba nile.
- ¹¹ Ma mbe o bulu ha duru unu je ikpẹ, rara kwa unu nye, unu ebula uzọ nēchebụ onwe-unu okwu unu gēkwu: kama okwu o bulu agēnye unu n'oge hour ahu, kwuenu nke ahu: n'ihi na o bughi unu onwe-unu nēkwu, kama o bu Mọ Nso.
- ¹² Nwa-nne gārara kwa nwa-nne-ya nye n'aka ọnwu, nna gārara kwa nwa-ya nye; umu gēbili kwa imegide ndi muru ha, me kwa ka ha nwua ọnwu.
- ¹³ Madu nile gākpọ kwa unu asì n'ihi aham: ma onye were ntachi-obi nogide rue ọgwugwu ihe nile, onye ahu ka agazoputa.
- ¹⁴ Ma mbe o bulu unu gāhu ihe-árú nke nākpata itoborọ n'efu, ka o nēguzo n'ebe o nēkwasighi (onye nāgu, ya tugharia uche), mbe ahu ndi nọ na Judia, ka ha ọbalaga n'ugwu:
- ¹⁵ onye nọ kwa n'elu ulo, ya ghara iridata, ma-ọbu ibà nime, ikwápu ihe o bulu n'ulo-ya:
- ¹⁶ onye nọ kwa n'ubi, ya ghara ilaghachi ichiri uwe-ya.
- ¹⁷ Ma ahuhu gādiri ndi di ime na ndi nēnye nwa ara na mbe ahu.
- ¹⁸ Ma kpenu ekpere ka o ghara idi na mbe oyi.
- ¹⁹ N'ihi na mbe ahu gābu nkpa bụ, nke aha nkpa bụ di otú a akādighi site na nmalite ọkìkè-uwa nke Chineke kère rue mbe a, o gaghi-adi kwa ma-oli.
- ²⁰ O buru kwa na Onye-nwe-ayi emeghi ubochi ahu ka ha di nkpirikpi, agaghi-azoputa madu o bulu: ma n'ihi ndi arọputara, ndi O roputara, O mere ka ubochi ahu di nkpirikpi.
- ²¹ Mbe ahu o bulu na onye o bulu gāsi unu, Le, Kraist nọ n'ebe a; ma-ọbu, Le, n'ebe ahu; unu ekwela:
- ²² n'ihi na Kraist ugha di iche iche na ndi-amuma ugha gēbili, gosi kwa ihe-iriba-ama di iche iche na ọlu-ebube di iche iche, ka ha we duhie ndi arọputara, ma o buru na o gēkwe me.
- ²³ Ma unu onwe-unu lezie anya: le, agwawom unu ihe nile mbe akēmeghi ha.
- ²⁴ Ma na mbe ahu, mbe nkpa bụ ahu gasiri, anyanwu gāba ọchichiri, ọnwa agaghi-enye kwa ihè-ya,
- ²⁵ kpakpando nile ganāda kwa site n'elu-igwe, agēme kwa ka ike nile nke di n'elu-igwe me nkpatu.
- ²⁶ Mbe ahu ha gāhu kwa Nwa nke madu ka O nābia n'igwe-oji nile n'oké ike na ebube.
- ²⁷ Mbe ahu O gēzipu kwa ndi-mọ-ozu-Ya, me ka ndi nke Ya arọputara si n'ifufe anọ zuko, site na nsotu uwa rue nsotu elu-igwe.
- ²⁸ Ma site n'aru osisi fig mutanu ilu-ya: mbe o bulu alaka-ya dibara nrò ubu a, pute kwa akwukwo-ndu-ya, unu mara na mbe okpom-ọku di nso;

29 otú a unu onwe-unu kwa, mbe o bula unu gāhu ihe ndia ka ha nāputa, maranu na Q no nso, n'önü-uzo.

30 N'ezie asim unu, Qbo a agaghi-agabiga ma-oli, rue mbe ihe ndia nile gēme.

31 Elu-igwe na uwa gagabiga: ma okuwu nile nkem agaghi-agabiga ma-oli.

32 Ma o dighi onye o bula matara ihe bayere ubochi ahu ma-öbu oge hour ahu, Ọbuná ndi-mo-ozí nke elu-igwe amat'aghi, Ọkpara ahu amataghi kwa, kama o bu nání Nnam matara.

33 Lezienu anya, murunu anya, nēkpé-kwa-nu ekpere: n'ihi na unu amataghi mbe oge ahu bu.

34 O di ka mbe madu, onye jere inödu n'ala ndi ọzø, ebe o rapuru ulo-ya, nye kwa ndi-orù-ya ọlu ichi-isi, nye onye o bula nime ha ọlu-ya, o nye-kwa-ra onye-önü-uzo iwu ka o che nche.

35 Ya mere, nēchenu nche: n'ihi na unu amataghi mbe Onye-nwe ulo gābia, ma o bu n'anyasi, ma-öbu n'etiti abali, ma-öbu mbe oke-ókuku kwara, ma-öbu n'ututu;

36 ka O we ghara ihu unu ka unu nāraru ura, ma o buru na Q bia na mberede.

37 Ma okwu M'nāgwa unu ka M'nāgwa madu nile, Nēchenu nche.

ISI 14

Ma ememe ngabiga na achicha ekoghi-eko gādi mbe ubochi abua gasiri: ndi-isi-nchu-àjà na ndi-ode-akwukwø we nāchø uzø ha gēsi jide Ya n'aghughø, Ọue Ya:

2 n'ihi na ha nāsi, Q bughi n'ememe a, ka ùzù ndi-Ju we ghara idi ma eleghi anya.

3 Mbe Q no na Betani n'ulo Saimon onye-ekpenta, mbe Q nānödu na nri, otù nwanyi we bia nke nēji ite alabaster, nke manu-otite ezi nard di oké ọnú-ahia nke-uku di ya; o kuwara ite ahu, we wusa manu-otite ahu n'isi-ya.

4 Ma ufödu di ndi iwe nēwe nke-uku n'etiti ha, ha si, Àlawo manu-otite a n'iyì otú a iji me gini?

5 N'ihi na apuru ire manu-otite a kari ọgu shilling iri-na-ise, we nye ndi-obenye. Ha we tamu ntamu megide nwanyi ahu.

6 Ma Jisus siri, Rapunu ya; gini mere unu nēsöbü ya? o luru ọlu ọma n'arum.

7 N'ihi na unu nwere ndi-obenye n'etiti unu mbe nile, mbe o bula unu chòrø unu puru ime kwa ha ihe ọma: ma unu enweghi Mu onwem mbe nile.

8 O mere ihe o nwere ike ime: o buru uzø te arum manu-otite ka ewe doziem n'olilì.

9 Ma n'ezie asim unu, Ebe o bula agékwsa ozi ọma nka n'uwa dum, agékwuta kwa ihe nke nwanyi a mere, ka o buru ihe-ncheta-ya.

10 Judas Iskariot, onye nke bu otù nime ndi-ozí iri na abua ahu, we jekuru ndi-isi-nchu-àjà, ka o we rara Ya nye n'aka-ha.

11 Ma mbe ha nuru ya ha riuria ọnu, we kwe nkwa inye ya ego. Q we nāchø oghere o gēsi rara Ya nye.

12 N'ubochi mbu nke achicha ekoghi-eko, mbe ha nāchu aja ngabiga, ndi nēso uzø-Ya we si Ya, Ọle ebe I nāchø ka ayi je dozie ka I we rie oriri ngabiga?

13 O we zipu madu abua n'etiti ndi nēso uzø-Ya, si ha, Jenu n'obodo a, otù nwoke nke bū ite miri gēzute kwa unu: sonu ya;

14 ebe o bula o gābà kwa, sinu nna-nwe ulo, Onye-ozizí si, Ọle ebe ulo-qbìa edeberem di, ebe Mu na ndi nēso uzom gēri oriri ngabiga?

15 Ya onwe-ya gēgosi kwa unu ime-ulø uku di n'elu ulo akwadebeworo dozi kwa: n'ebe ahu dozienu ihe nye ayi.

16 Ndi ahu nēso uzō-Ya we pua ba n'obodo, hu dika Ọ gwara ha-ri: ha we dozie ememe ngabiga.

17 Mbe o ruru anyasi Ya na ndi-ozi iri na abua ahu we bia.

18 Mbe ha nānōdu na nri nēri kwa ihe, Jisus we si, N'ezie asim unu, Otù onye si n'etiti unu puta gāraram nye, bú onye Mu na ya nēri ihe.

19 Ọ malitere iwuta ha, ha malite-kwa-ra isi Ya n'otù, Ọ bu mu?

20 Ma Ọ siri ha, Ọ bu otù onye nime unu iri na abua, onye nke Mu na ya nēsukọ nri n'afere.

21 N'ihi na Nwa nke madu nāla, dika edeworo ya n'akwukwọ nsọ banyere Ya: ma ahuhu gādiri nwoke ahu onye anēsite n'aka-ya rara Nwa nke madu nye Ọ buru na amughi nwoke ahu ọ gādi ya nma.

22 Mbe ha nēri ihe, O we nara obei achicha, gozie ya, nyawa ya, nye ha, si, Naranu: nka bu arum.

23 O we nara iko, kele kwa, we nye ha: ha nile we nua nime ya.

24 O we si ha, Nka bu ọbaram nke ọbuba-ndu, nke anāwusì n'ihi ọtutu madu.

25 N'ezie asim unu, M'gaghi-añu kwa ma-oli n'ihe si n'osisi vine puta, rue ubochi ahu mbe M'gāñu ya ọhu n'ala-eze Chineke.

26 Mbe ha bùsiri abù, ha pua je ugwu Olive.

27 Jisus we si ha, Agēme ka unu nile ma n'onyà: n'ihi na edeworo ya n'akwukwọ nsọ, si, M'gētibù Onye-ozùzù-aturu, agābasa kwa aturu-Ya.

28 Ma mbe emere ka M'si n'onywu bilie, M'gēburu unu uzō ga Galili.

29 Ma Pita siri Ya, Ọ buru na agēme ọbuná madu nile ka ha ma n'onyà, ma agaghi-eme mu onwem.

30 Jisus we si ya, N'ezie asim gi, na ta, bú n'abali a, mbe oke-ọkuku akākwaghi ákwá ubò abua, i gāgonaririn ubò ato.

31 Ma ọ nēkwusi ike nke-uku, si, Ọ buru na ọ di nkpa ka m'so Gi nwua, m'gaghi-agonari Gi ma-oli. Ọ bu kwa otú a ka ha nile kwuru.

32 Ha we biarue ogige nke aha-ya bu Getsemane: O we si ndi nēso uzō-Ya, Nodunu n'ebe a, rue mbe M'nēkpe ekpere.

33 O we kuru Pita na Jemes na Jọn tiyere Onwe-ya, ibobo we malite inwu Ya n'aru nke-uku, obi malite-kwa-ra ilo Ya miri.

34 O we si ha, Ọ nēwuta nkpuru-obim nke-uku, rue ọnwu: nogidenu n'ebe a, nēche-kwa-nu nche.

35 O we ga n'iru nke-ntà, da n'ala, we kpe ekpere ka oge hour ahu we gabiga Ya, ma ọ buru na ọ gēkwe me.

36 O we si, Aba, Nna, I puru ime ihe nile; naram iko a: ma ọ bughi ihe Mu onwem nāchö, kama ihe Gi onwe-gi nāchö.

37 O we bia, hu ha ka ha nāraru ura, O we si Pita, Saimon, ì nāraru ura? ì nweghi ike nche otù oge hour?

38 Nēchenu nche, nēkpe-kwa-nu ekpere, ka unu we ghara ibà n'onyunwa: mọ nke madu di ọku n'ezie, ma anu-aru adighi ike.

39 O we rapu ha je kwa ọzọ, kpe ekpere, nēkwu otù okwu ahu.

40 O we bia kwa ọzọ, hu ha ka ha nāraru ura, n'ihi na anya-ha di oké aró; ha amataghi kwa ihe ha gāza Ya.

41 O we bia ọbibia nke-ato, si ha, Nārarunu ura site n'ubu a, nēzu-kwa-nu ike: o zuwo: oge hour nkem eruwo; le, anārara Nwa nke madu nye n'aka ndi-nmehie.

- 42** Bilienu, ka ayi je: le, onye nāraram nye nō nso.
- 43** Ngwa ngwa, mbe O kpu okwu n'onu, Judas, otù onye n'etiti ndi-ozí iri na abua ahu, biara, ya na ìgwè madu ndi chiri mma-agha na osisi, site n'ebe ndi-isi-nchu-àjà na ndi-ode-akwukwò na ndi-okenye nō.
- 44** Ma onye nārara Ya nye nyere ha-ri ihe-iriba-ama, si, Onye o bulu m'gēsatu onu, Onye ahu bu Ya; jidenu Ya, lezienuanya duru Ya je.
- 45** Mbe o biara, ngwa ngwa o biakutere Ya, si, Rabai; o we sutu Ya onu nke-uku.
- 46** Ha we tukwasi Ya aka, jide Ya.
- 47** Ma otù onye n'etiti ndi guzoro nso miputara mma-agha-ya, bu orù onye-isi-nchu-àjà mma, bipu nti-ya.
- 48** Jesus we za, si ha, Ùnu putara chiri mma-agha na osisi ijidem, dika imegide onye nāpunara madu ihe?
- 49** Kwa-ubochi Mu na unu nō n'ulo uku Chineke ebe M'nēzí ihe, ma unu ejideghm: ma emere nka ka ihe nile edeworo n'akwukwò nsø we mezu.
- 50** Ha nile we rapu Ya, ọbalaga.
- 51** Ma otù okorobia sonyere Ya, onye ọbokwasiri ezi ákwà ọcha n'aru ọtø ya: ha we jide ya:
- 52** ma o rapuru ezi ákwà ọcha ahu, ọbara ọtø, ọbalaga.
- 53** Ha we si n'ebe ahu duru Jesus jekuru onye-isi-nchu-àjà: ha nile, bú ndi-isi-nchu-àjà na ndi-okenye na ndi-ode-akwukwò, we ọbakó n'ebe o nō.
- 54** Pita soro kwa Ya-ri n'ebe di anya, rue nime ulo, nime obí onye-isi-nchu-àjà; o nānōdu kwa n'etiti ndi nēje ozi, o nānya oku n'ihe oku.
- 55** Ma ndi-isi-nchu-àjà na nnoko-ikpé dum nāchø àmà imegide Jesus ime ka O nwua; ma ha achotaghi.
- 56** N'ihi na ọtutu madu nāba àmà ugha imegide Ya, àmà-ha abughi kwa otù.
- 57** Ufodu we bilie, ọba àmà ugha megide Ya, si,
- 58** Ayi onwe-ayi nuru ka O nāsi, Mu onwem gākwatu ulo nsø a nke ejiri aka me, n'ubochi atø M'gēwu kwa ulo ọzø nke anējighi aka me.
- 59** Obuná otú a àmà-ha abughi kwa otù.
- 60** Onye-isi-nchu-àjà we bilie n'etiti, juu Jesus, si, ìzaghi ihe o bulu? gini bu àmà madu ndia nābagide Gi?
- 61** Ma O kpuchiri onu, o dighi kwa ihe o bulu O zara. Onye-isi-nchu-àjà juba-kwa-ra Ya ọzø, si Ya, Gi onwe-gi bu Kraist ahu, Okpara nke Onye ahu agoziri agozi?
- 62** Jesus we si, Mu onwem bu Ya: unu gāhu kwa Nwa nke madu ka O nānōdu n'aka-nri nke ike, nābia kwa, Ya na igwe-oji nile nke elu-igwe.
- 63** Onye-isi-nchu-àjà we dowa uwe-ya nile, si, O bu nkpa ndi-àmà gini nākpa ayi ọzø?
- 64** Unu nuru nkwalu ahu: gini bu uche-unu? Ha nile we ma Ya ikpé, si na O kwesiri inwu onwu.
- 65** Ufodu we malite ibusa Ya onu-miri, na ikechi iru-Ya, na iti Ya aka, na isi Ya, Bu amuma: ndi nēje ozi we nara Ya n'ipia Ya ihe.
- 66** Mbe Pita nō n'okpuru n'obí, otù nime umu-abogho ndi nējere onye-isi-nchu-àjà ozi we bia:
- 67** mbe o huru Pita ka o nānya oku, o we le ya anya, si, Gi onwe-gi na Onye Nazaret ahu, bú Jesus, nō-kwa-ra.
- 68** Ma o gorø, si, Amataghm, aghotaghm kwa ihe gi onwe-gi nēkwu: o we pua je n'uزو- nbata.

69 Nwa-abogho ahu we hu ya, malite kwa ozø isi ndi guzoro nso, Nwoke a bu otù onye nime ha.

70 Ma ọ gọ-kwa-ra ozø. Mbe nwa oge gasiri ndi guzoro nso we si kwa Pita ozø, N'ezie i bu otù onye nime ha; n'ihi na i bu kwa onye Galili.

71 Ma ọ malitere idu ikwù, na iñu iyí, si, Amataghm Nwoke a Onye unu nēkwu.

72 Ngwa ngwa oke-okuku we kwa ákwá nke ubò abua. Pita we cheta okwu ahu, otú Jisus siri ya, Mbe oke-ókuku akákzaghi ubò abua, i gágónarim ubò ato. Mbe ọ tulere okwu a n'obì o we kwa ákwá.

ISI 15

Ngwa ngwa n'ututu ndi-isi-nchu-àjà, ha na ndi-okenye na ndi-ode-akwukwo, na nnokó-ikpé dum, ƙara ìzù, we ke Jisus a bụ, kupu Ya je, rara Ya nye n'aka Pailat.

2 Pailat we juu Ya, si, Gi onwe-gi bu Eze ndi-Ju? O we za ya, si, Gi onwe-gi kwuru.

3 Ndi-isi-nchu-àjà we nēbo Ya ọtutu ebubo.

4 Pailat we ju kwa Ya ozø, si, ì zaghi ihe ọ bula? le ka ọtutu ihe ha nēbo Gi ra.

5 Ma Jisus azaghi ihe ọ bula ozø; ya mere na o juru Pailat anya.

6 Ma n'ememe ọ nārapuru ha otù onye-nkpóro, onye ha nāriø n'aka-ya.

7 Ma otù onye di anákpo Barabas, onye ekereri a bụ, ya na ndi biliri imegide ndi-isi, madu ndi ƙu-kwa-ra madu na nbili ahu.

8 Igwè madu ahu we rigo, malite iriø ya ka o me dika ọ nēmere ha.

9 Pailat we za ha, si, Ùnu nāchø ka m'rapuru unu Eze ndi-Ju?

10 N'ihi na ọ Mara na ndi-isi-nchu-àjà rara Ya-ri nye n'ihi ekworo.

11 Ma ndi-isi-nchua-àjà kwaliri igwè madu ahu, ka ọ rapuru-ha Barabas kari Jisus.

12 Ma Pailat za kwa-ra ozø, si ha, Ọ bu gini ka m'gême kwa Onye ahu unu nākpó Eze ndi-Ju?

13 Ma ha ti-kwa-ra nkpu ozø, si, Kpogide Ya n'obe.

14 Pailat we si ha, É-è, n'ihi na Ò mere ihe ọjø gini? Ma ha tibigara nkpu ókè, si, Kpogide Ya n'obe.

15 Ma Pailat, ebe ọ nēzube ime ihe gātø igwè madu ahu utø n'obi, ọ rapuru ha Barabas, o we rara Jisus nye, mbe ọ piasiri Ya ihe, ka ewe kpogide Ya n'obe.

16 Ndi-agha we dupu Ya ga ba n'obí, nke bu Pritoriom; ha we kpókó òtù- ha dum.

17 Ha we yikwasi Ya uwe ododo; mbe ha kpasiri okpu-nmeri nke ejí ogwu me, ha were ya kpube Ya n'isi;

18 ha we malite ikele Ya, si, Ekele, Eze ndi-Ju!

19 Ha were kwa amì nēti Ya n'isi, ha nābusa kwa Ya ọnu-miri, ha we ƙue ikperè nākpó isi ala nye Ya.

20 Mbe ha mesiri Ya ihe-ochì, ha we yipu Ya uwe ododo ahu, we yikwasi Ya uwe-Ya nile. Ha we dupu Ya ka ha kpogide Ya n'obe.

21 Ha we jide otù onye nke nāgabiga ka o so ha, ka o we būru obe-Ya, bú Saimon onye Sairini, nna Aleksanda na Rufos, nke si n'azu obodo ahu bia.

22 Ha we kuru Ya bia n'ebe anákpo Golgota, nke bu, ma asugharia ya, Ebe okpokoro-isi.

23 Ha we che n'iru Ya manya-vine nke agwara myrrh: ma Ọ naraghi ya.

24 Ha we kpogide Ya n'obe, kè kwa uwe-Ya n'etiti ha, nēfe nzà n'elu ha, nke onye ọ bula gēwe.

- 25** Ma ọ bu oge hour nke-atọ, ha we kpogide Ya n'obe.
- 26** Edekwasi-kwa-ra ndekwasi nke ihe eboro Ya, EZE NDI-JU.
- 27** Ha kpogide-kwa-ra ndikom abua tinyere Ya ndi nāpunara madu ihe; otù onye n'aka-nri-Ya, na otù onye n'aka-ekpe-Ya.
- 28** Ewe mezue ihe edere n'akwukwọ nsọ, nke si, Ọ bu kwa na ndi nēmebi iwu ka aguru Ya.
- 29** Ndi nāgabiga nēkwulu kwa Ya, nēfufe isi-ha, nāsi kwa, Ehe! Gi Onye nākwatu ulo nsọ ayi, Onye nēwu kwa ya n'ubochi atọ,
- 30** zoputa Onwe-gi, si n'elu obe ridata.
- 31** Otú ahu ka ndi-isi-nchu-àjà nēkwu kwa, ebe ha na ndi-ode-akwukwọ nēme Ya ihe-ochì n'etiti onwe-ha, si, Ọ zoputara ndi ọzọ; Ọ pughi izoputa Onwe-ya.
- 32** Ka Kraist, Eze Israel, si n'elu obe ridata ubu a, ka ayi we hu kwere kwa. Ndi akpogidere Ya na ha n'obe nāta kwa Ya uta.
- 33** Mbe o ruru oge hour nke-isi, ochichiri we ọba n'ala ahu dum rue oge hour nke-iteghete.
- 34** N'oge hour nke-iteghete Jisus we were oké olu tie nkpu, si, Eloi, Eloi, lama sabaktani? nke bu, ma asugharia ya, Chinekem, Chinekem, gini mere I ji rapu nání Mu?
- 35** Ufodu n'etiti ndi guzoro nsso, mbe ha nuru ya, ha we si, Le, Ọ nākpọ Elaija
- 36** Otù onye we ọba ọsọ, were manya-vine ọbara uka ọbaju sponge, tukwasi ya n'amì, nye Ya ka Ọ nua, si, Rapunu; ka ayi hu ma Elaija nābia iwedata Ya n'obe.
- 37** Ma Jisus mere ka olu-Ya dasie ike, O we kubie ume.
- 38** Ákwà-nbochi nke ulo nsọ Chineke we ọbawa iberibe abua site n'elu rue ala.
- 39** Ma mbe ọchi-agha nāchi ọgu ndi-agha ise, nke guzoro nsso na ncherita-iru Ya, huru na O kubiri ume otú a, ọ si, N'ezie Nwoke a bu Ọkpara Chineke.
- 40** Ndinyom di kwa ndi nō n'ebe di anya nēkiri: n'etiti ha ka Meri Magdalini, na Meri nne James nke-ntà na Joses, na Salomi, nō;
- 41** ndi nēso Ya mbe Ọ nō na Galili, nēje-kwa-ra Ya ozi; na ọtutu ndinyom ọzọ ndi soro Ya rigoro Jerusalem.
- 42** Mbe o ruru anyasi ubu a, ebe ọ bu Nkwadebe, nke bu ubochi buru ubochi-izu-ike uzo,
- 43** Josef nke Arimatia we bia, onye bu onye-nnokọ-ikpẹ onye anāsopuru, onye ya onwe-ya nēche kwa ala-eze Chineke; o were anya-ike bakuru Pailat, riọ aru Jisus.
- 44** O we ju Pailat anya ma ọ buru na Ọ nwuruwori: o we kpọ ọchi-agha ahu nāchi ọgu ndi-agha ise biakute ya, ọ jua ya ma ọ di anya mbe Ọ nwuru.
- 45** Mbe ọ matara site n'ọnụ ọchi-agha ahu nāchi ọgu ndi-agha ise, o we rara ozu Jisus nye Josef n'efu.
- 46** O we zuta ezi ákwà ọcha; mbe o budatasiri Ya, o we ke Ya n'ezi ákwà ọcha ahu, tọọ Ya n'ílì nke egwuwarari n'oké nkume; o we kpore otù nkume kwachie ọnụ-uzo ílì ahu.
- 47** Ma Meri Magdalini na Meri nne Joses huru ebe atoborọ Ya.

ISI 16

Mbe ubochi-izu-ike gasiri, Meri Magdalini, na Meri nne James, na Salomi, we zuta uda utø di iche iche, ka ha we bia te Ya manu.

2 N'isi-ututu n'ubochi mbu nke ízù ubochi asa, ha we bia rue ílì-Ya mbe anyanwu wara.

3 Ha we sirita onwe-ha, Ònye gākporepuru ayi nkume ahu n'ọnụ-uzo ílì?

4 Mbe ha lere anya n'elu, ha we hu na akporeghachiwo nkume ahu: n'ihi na o riri nne nke-

uku.

5 Ha we ba n'ílì, hu nwa-okorobia ka ọ nóduru n'aka-nri, ọkwasí kwa uwe-nwuda ọcha; ibobo we nwua ha n'aru nke-uku.

6 Ma ọ si ha, Ka ibobo ghara inwu unu n'aru nke-uku: unu nāchọ Jíus, Onye Nazaret, Onye akpogideworo n'obe: emere ka O si n'ọnwu bilie; Ọ noghi n'ebe a: le, ebe ha tóþorø Ya!

7 Kama labanu, si ndi nēso uzø-Ya na Pita, O buru unu uzø ga Galili: n'ebe ahu ka unu gāhu Ya, dika Ọ gwara unu.

8 Ha we pua, si n'ílì ahu þalaga; n'ihi na ọma-jijiji na njubiga-anyá-ókè nānwu ha n'aru: ha agwaghi kwa onye ọ bula ihe ọ bula; n'ihi na ha nātu egwu.

9 Ma mþe O siri n'ọnwu bilie n'ututu n'ubøchi mbu nke ízù ubøchi asa, O buru uzø were Onwe-ya gosi Meri Magdalini, onye Ọ chupururi mo ojo asa nime ya.

10 Nwanyi ahu we ga kþorø ndi Ya na ha nþri, mþe ha nþru újú nákwa kwa ákwá.

11 Ma mþe ndi ahu nuru na Ọ di ndu, na ya onwe-ya hu-kwa-ra Ya-ri, ha ekweghi.

12 Ma mþe ihe ndia gasiri emere ka Ọ puta ìhè nye madu abua nime ha n'udi di iche, mþe ha nþje ije, nágá n'azu obodo.

13 Ndi ahu we je kþorø ndi fþduru: ha ekweghi kwa okwu-ha.

14 Emesia emere ka Ọ puta ìhè nye ndi-ozí iri na otù onwe-ha mþe ha nóduru na nri; O we ta ekweghi-ekwe-ha na obi-etili-ha uta, n'ihi na ha ekweghi okwu ndi huru Ya mþe emesiri ka O si n'ọnwu bilie.

15 O we si ha, Ganu n'uwa nile, kwusara ihe nile ekèrè èkè ozi ọma nkem.

16 Onye nke kwere, nke eme-kwa-ra ya baptism, agázoputa ya; ma agáma onye nke nékweghi ikpé.

17 Ihe-iriba-ama ndia gëso kwa ndi kwere: n'aham ka ha gáchupu ndi-mo ojo; ha gëkwu okwu n'asusu ọhu di iche iche;

18 ha gáchilite agwo, ọ buru kwa na ha ańua ihe ọ bula nébuté ọnwu, ọ gaghi emeru ha aru ma-oli; ha gëbikwasi ndi-nriaria aka, agéme kwa ka aru-ha di ike.

19 Ya mere, otù a, mþe Ọ gwasiri ha okwu, ewe kuru Onye-nwe-ayi Jíus rigo n'elu-igwe, O we nþdu n'aka-nri nke Chineke.

20 Ndi ahu we pua, kwusa ebe nile, Onye-nwe-ayi nēso kwa ha n'ilu ọlu, némé okwu-ha ka o guzosie ike site n'ihe-iriba-ama di iche iche nke nēso. Amen.

For other languages please go to www.wordproject.org